

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekkzámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 4. szám.

Január hó 22.

Sérellem vagy reform...

A karácsonyi szünet után január 12-én ült össze újból a képviselőház, amelynek feladata, hogy minél rövidebb idő alatt törvényerőre emelje a kormány reformjavaslatait, amelyek sorában egyformán nagyjelentőségű a *honvédelmi és a földreform-javaslat*. Sajnálattal kell megállapítanunk azonban azt, hogy a kisebbség, bár minduntalan azt hangoztatja, hogy az új Magyarország megalapozásában tevékeny részt kíván venni és nem akarja megnehezíteni a kormány reformjait, személyes sérelmek hangoztatásával és botránnyok rendezésével gátolja meg a képviselőház alkotó munkáját. Reméljük, hogy a baloldaliság és reform-ellenzés vádjá ellen kétségbeesetten tiltakozó kisebbségi politikusok tudatára ébrednek annak, hogy az ország népét ma egyáltalán nem érdeklik egyes, bármily tiszteletreméltó urak egyéni sérelmei, fájdalmai, ellenben csak azoknak és azokról hiszi el, hogy valóban kívánják a reformokat, akik ezt tettekkel, a reformok gyors megalkotására irányuló munkában való részvétellel igazolják...

Elég volt!

Megdöbbenve vesz tudomást a falu népe arról, hogy a vádaskodás, rágalmazás, híresztelés eszközeivel immár arra kényszerítették az ország egyik legelső közjogi méltóságát betöltő miniszterelnököt, hogy származási adatai feltárásával és ősei keresztleveleinek mintegy kiállításával védekezzen a zsidószármazás felelőtlenül terjesztett vádjá ellen. Ismétlünk: a falu népének eddig fogalma sem volt arról, hogy így is lehet harcolni. A nyiltsághoz szokott falusi nép hamarosan leszámol a pletykásszajú vénasszonyokkal, ha pedig férfi vetemedik a beesülettrombolás aljas munkájára, azt pláne hamar kiközösítik maguk közül. Az ország népe éppen ezért lelkes örömmel helyesli a miniszterelnöknek azokat a szavait, amelyekkel kijelentette, hogy ezzel az alantas harciaszközzel le kell számolni és a magyar közéletben újra meg kell honosítani a magyaros, tisztességes modort. Ezt akárhány közéleti nagyság egyenesen a falutól tanulhatná, amely csak ámul-bámul, hallván, hogy a névtelen piszkolódók Budapesten még nyomdára is találhatnak, amely fürmedvényeiket kinyomatja...

Négy földművesfiu elindul...

Sok szó, ékes beszéd hangzott már el a falu és a város közti kapcsolatok kimélyítéséről, az értelmiség és a földmivelő lakosság közti összefogás szükségességéről, a magyar föld őseréjét képviselő falusi elemeknek a közéletbe való bekapcsolásáról. Ennek a hármas problémának gyakorlati megvalósítására most egy lélekemelő példamutatást látunk. A *hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor gimnázium* derék és jeles tanárai a maguk alaposan megszolgált fizetéséből *évi hétszáz pengőt* ajánlottak fel önként, hogy ebből a pénzből évenként *négy szegénysorsu, tehetséges tanári földműves fiu* is-

koláztatásáról és könyveiről gondoskodjanak. Ez a négy kis tanári magyar, akinek bölcsőjébe szülei a tehetségénél egyebet nem adhattak, igazán szoros, eltéphetetlen kapcsolat lesz a tanya és a város között; ez a négy fiu eleven és ragyogó hid lesz az értelmiség és a földmivelő nép között. Ezek a fiuk áldozatos lelki tanáraik tanítása, példamutatása nyomán megszerzik a magyar közéletben való helyfoglaláshoz szükséges iskolai képzés mellett azt a képességet is, hogy ha majd megnőnek, a maguk esetén tanulva és tanáraik példáján felbuzdulva, szintén szószólói legyenek a vásárhelyi példa általánosításának, intézményes megvalósításának.

MAGYARORSZÁG a világgommunizmus ellen védekező államok sorában

Csáky István külügyminiszter a *Nemzeti Egység Pártja* január hó 12-iki ülésén többek közt az alábbi nyilatkozatot tette:
— Mint emlékeztetés, Magyarország volt az első, amely az állami határokat áttörni igyekező kommunista agitációval szemben

felvette a küzdelmet. Ez a küzdelem nem irányult soha a legális szovjetországi kormány ellen, hanem egy nemzetközi szervezet ellen, amelynek működése annyi vér- és anyagi áldozatot követelt az emberiségtől. Ez ellen a szervezet ellen három baráti nagyha-

talom — *Németország, Olaszország és Japán* — szerződést kötött a komintern (világkommunizmus) elleni küzdelemre. Ez védelmi szerződés. Híven boisevistaelenes hagyományainkhoz, bejelentem, hogy amennyiben a három nagyhatalom megfelelő formában felkéri a magyar kormányt, hogy a szerződéshez csatlakozzék és annak békés céljai érdekében közreműködjék, a magyar kormány ez előtt nem fog elzárkózni.

Másnap, január hó 13-án, péntek délelőtt *Csáky István* gróf külügyminiszter hivatalában felkereste *Vinci gróf* olasz, von *Erdmannsdorff* német és *Hajime Matsumiya* japán követ s a rangidős olasz követ Olaszország, Németország és Japán nevében meghívta a magyar kormányt, hogy csatlakozzék az antikominternpaktumhoz.

A külügyminiszter megköszönte a három nagyhatalom meghívását és kijelentette, hogy a magyar kormány hajlandó a szerződéshez csatlakozni. A csatlakozás formai részét a közeli napokban Budapesten fogják lebonyolítani.

Magyarországnak az antibolsevista egyezményhez való csatlakozása alkalmából a külföldi sajtó megleghango méltatásokat kajólt.

Egymillió hétszáz ezer hold föld kerülhet kiosztásra

Változtatások a földbirtokpolitikai javaslaton

A *Nemzeti Egység Pártja* január 12-én este népes értekezletet tartott, amelyen *Imrády Béla* miniszterelnöknek az élen a kormány tagjai is megjelentek. A pártértekezlet nagy lelkesedéssel vett tudomást a *Magyar Élet Mozgalom* vidéki zászlóbontó gyűléséről, majd *Teleki Mihály* gróf

földművelésügyi miniszter ismertette a kormány végleges földreform-javaslatát, amelyen az érdekeltségektől beérkezett vélemények alapján változtatásokat eszközölt a kormány.
— Az erdelti előadói javaslat szerint — mint azt a *Vasárnap* megírta — az 500—1500 holdas birtokok egy-

ötöde, az 1500—5000 holdasok egy-egyedre lett volna igénybevehető. Ez méltánytalan lett volna, mert így például az 1600 holdas birtokból 400 hold lett volna igénybevehető, a birtok tehát 1200 holdra apadt volna, akárcsak az 1500 holdas, amelyből 300 hold esett volna a javaslat alá. Az új, átdolgozott javaslat értelmében

BESZÉLŐ SZÁMOK

Egy-egy lakos évi cukorfogyasztása 1933/34-ben Európában:

Albániában	4 kg
Bulgáriában	4 "
Jugoszláviában	4 "
Romániában	5 "
Olaszországban	7.7 "
Magyarországon	9.5 "
Németországban	23 "
Franciaországban	26 "
Nagybritanniában	30.4 "
Dániában	56.9 "

Az európai átlag 23 kg; a magyarországi átlagnak majdnem két és félszerese.
A magyarországi cukorfogyasztás évenként és fejenként átlagban:
Budapestben 44 kg
a vidéki városokban 14 "
falvakban 3 "

az 500—1500 holdas birtok 20 százaléka vehető igénybe.

Ha a birtok 1500—4000 holdnyi, az 1500 holdig terjedő résznek 20 százaléka, az 1500 holdon felüli területeknek pedig 40 százaléka vehető igénybe. A 4000—10000 holdas terület 60 százaléka esik a törvény rendelkezései alá. Ha a birtok 10000 holdnál nagyobb, a tízezer holdon felüli területnek már 80 százalékát vehetik igénybe.

A kötött birtoknál az 500—1500 holdas kategóriánál 30 százalékra emelték az igénybevételei kulcsszámot, egyebekben ugyanazok a rendelkezések érvényesek, mint a szabad birtokoknál.

További változás, hogy amennyiben 15 holdankint egy-egy cselédet, illetve 1000 holdankint egy ökövel gazdát alkalmaz a birtokos, nem egy kategóriával kerül kedvezőbb helyzetbe, hanem 10 százalékos kedvezményt nyer, illetve a 4000 holdig terjedő két kategóriánál 5 százalékos, azaz nem 20, csak 15 százalék vehető ebben az esetben igénybe.

Ilyenformán az igénybevehető földterület maximális nagysága egymillióhétszázezer holdat tesz ki.

A miniszter ezután ismertette a vonatkozó statisztikai adatokat, majd széleskörű megbeszélés indult meg a tervezet felett.

A vita során elhangzott felszólalásokra nyomban válaszolt Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter.

Csizmádia Andrásnak válaszába hangoztatta a miniszter, hogy a 15 katasztrális hold szántóterület utáni esélőtartás nem kötelező, de az, aki annak megfelel, tíz százalékos kedvezményben részesül. A 300 holdnál na-

gyobb, csió folyamatban lévő bérletek, amelyeknek a lejárási ideje három év vagy annál több, újra kötelezve lesznek a bemutatásra.

Schandl Károly felszólalására kijelentette a miniszter, hogy a földbirtokpolitikai reformnak szerves kiegészítő része kell hogy legyen a házhelyhezjuttatás. Már többször nyilatkozott róla, hogy a most tárgyalás alatt lévő törvény megalkotása után

családi otthonról szóló törvényjavaslatot kíván a képviselőház elé terjeszteni.

A családi otthonról szóló törvényjavaslat segítségével enyhíteni lehet majd a szociális feszültséget, azokban a rétegekben, amelyek a kisbérleti törvény vagy telepítés után nem juthatnak földhöz. A felszólalás érdeklődésére kijelentette még a miniszter, hogy a kisbérleti szövetkezetek alakításával és vezetésével megbízottak hivatalosak lesznek arra, hogy a kisbérleti gazdálkodást ellenőrizzék. A javaslat intézkedik, hogy amennyiben a kisbérleti termelés színvonala nem üti meg a mértéket, a kisbérő a bérletéből kimozdítható és csak az kaphatja meg tulajdonul a földet, aki jól gazdálkodik.

A párt a javaslatot egyhangulag elfogadta.

megkádályozására tett intézkedésekről nyilatkozott; egy másik választásban a miniszterelnök ismétlenül hangsúlyozta, hogy alaptalanok az alkotmányt veszélyeztetettnek látó híresztelések, mert ő semmiféle törvénytelenésre nem kapható; ugyanakkor a miniszterelnök jelentette be, hogy a mezőgazdasági munkásság szociális és gazdasági kérdéseinek megoldására messzemenő intézkedéseket készít elő a kormány, amely a falusi lakosság számára minél több és minél jövedelmezőbb munkalehetőséget igyekszik biztosítani, a termelési és értékesítési lehetőségeket pedig megfelelő utáhalozat létesítésével kívánja előmozdítani. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a földhözjutattak elleni, állítólag nagyszámú kiemelési eljárásra vonatkozó interpellációra válaszolva, megállapította, hogy ilyen eljárás megindítására 192 javaslat történt, az eljárás 151 esetben indult meg, de csak 9 esetben került foganatosításra. Rámutatott a miniszter arra, hogy ez az intézkedés mellőzhetetlen a konok nemfizetőkkel szemben. Végül a miniszterelnök szegyezte le ismétlenül, hogy az ország népét a legkevésbé érdekli az egyesek által felkavart személyeskedő vita, amelynek megszüntetése és a nyugodt parlamenti légkör helyreállítása érdekében a maga részéről kész a megfelelő intézkedéseket megtenni.

A Nemzeti Egység Pártjának ülése

A Nemzeti Egység Pártja január 17-én a parlamenti miniszterelnöki tanácskozásteremben, Bárczay Ferenc elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány tagjai is megjelentek.

Bárczay Ferenc elnök bejelentette, hogy Brogly József, Egrý Zoltán és Tomcsányi Vilmos Pál képviselők a Nemzeti Egység Pártjába beléptek. Illés József képviselő pedig felvetésre jelentkezett.

Ezután vitéz Imrédy Béla miniszterelnök emelkedett szólarra és a képviselőház január 13-iki ülésén történtek kapcsán, arra kérte a pártot, hogy a maga részéről, mint eddig, a jövőben is igyekezzen a parlamenti és közeleti haremokat a magyar hajománynak megfelelő mederben tartani. Rámutatott arra, hogy bajai és pécsi nyilatkozataival a közeleti megbékülést iparkodott szolgálni, de hangsúlyozta, hogy a megütött hang bekülkenysége nem a gyengétség jele. A párt harcait továbbra is az eddigi elvi határozottsággal kívánja folytatni. Végül kérte

a Párt tagjait, hogy a Magyar Élet Mozgalmát támogassák.

A párt lelkes éljenzéssel fogadta a miniszterelnök szavait, majd Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter ismertette a Ház ülésén előterjesztett nyilatkozatát és ezzel az ülés véget ért.

Báró Vay László a biharnagybajomi kerület jelöltje

A Létay Ernő halálával megüresedett biharnagybajomi választókerület polgársága, január 17-én délben népes küldöttségben kereste fel báró Vay László miniszterelnökségi államtitkár, hogy felajánlja neki a kerület mandátumát.

Báró Vay László államtitkár a küldöttség kérésére adott válaszában, a jelöltséget elfogadta, hangsúlyozva, hogy a Magyar Élet Mozgalom célkitűzéseit kíván harcolni abban a kerületben, amely neki otthona.

A küldöttséget ezután ebédnél látta vendégül báró Vay László, aki pohárköszöntőjében kijelentette, hogy mint gyakorlati gazda, mindenek a legnagyobb szeretettel foglalkozott a falusi nép és a gazdák problémáival, majd méltatta a földreformjavaslatot. Az ebéd résztvevői nagy lelkesedéssel ünnepelték jelöltségüket.

Békéscsaba megye kisgyűlése főispánja mellett

Békés-vármegye törvényhatóságának kisgyűlése, január 17-én tartott januári ülésén Kovácsy Albert dr. indítványára egyhangú lelkesedéssel utasította vissza a Ricsóy-Uhlarik Béla főispán elleni támadásokat és a főispánt ragaszkodásáról és törhetetlen bizalmáról biztosította. A kisgyűlés Jaross Andor tárcanélküli miniszterhez üdvözlőtáviratot intézett.

A főispán megilletődött szavakkal köszönte meg az üdvözlést.

Budapest a jobboldali reformpolitika irányítója

A Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezete január 17-én este a Keresztény Községi Párttal együttesen társasvacsorát rendezett, amelyen hosszabb beszédet mondott vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, aki beszédében örömmel állapította meg, hogy a magyar egység a megvalósulás útján van és hangsúlyozta, hogy Budapestnek, a keresztény dolgozó fővárosnak, a jobboldali reformpolitika jegyében kell országirányító szerepet betöltenie.

A miniszterelnök után Csilléry András a Keresztény Községi Párt elnöke szólt fel.

A HÉT POLITIKÁJA

Képviselőház

A képviselőház január 12-iki ülésén Darányi Kálmán elnök a Ház lelkes ünneplése és tapsai közben mutatta be vitéz Imrédy Béla miniszterelnök önödi és Csáky István gróf külügyminiszter öödi mandátumát, majd kegyeletes szavakkal emlékezett meg Meskó Rudolf haláláról.

Az elnöki bejelentések után a képviselőház folytatta a keresethalmozást korlátozó javaslat tárgyalását.

Ugyanez a törvényjavaslat szerepelt a képviselőház január 13-iki ülésének napirendjén is. Az ülés megnyitása után azonban Sstranyavszky Sándor, a NEP-ből legutóbb kilépett képviselő vezére, kért napirend előtti felszólalásra engedélyt. Felszólalásában tiltakozott Ricsóy-Uhlarik Béla csongrádmezei főispán installációs beszédének állítólagos, a kisebbségre sértelmes megállapításai és az egyik reggeli lap cikke ellen. A felszólalás közben a kisebbség viharos és botránys jeleneteket rendezett, gyuhogy ismétlenül is sor került az ülés felfüggesztésére. Végül Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszolt a felszólalásra, kijelentve, hogy az ügy megvizsgálása után fog intézkedni.

Zajos jelenetek izgalmas hangulatában kisebbségi képviselők sőtérten léptek fel Jaross Andor felvidéki miniszterrel szemben. Itt említjük meg, hogy egy a Felvidéki Egyesült Magyar Párt, mint a magyarság a legnagyobb szeretettel és határozottsággal nyilatkozott meg a felvidéki magyarság kitünő vezetője mellett.

A földbirtokpolitikai javaslat a Ház előtt

A képviselőház január 17-iki ülésén, az ülés megnyitása után, vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter kijelentette, hogy a csongrádi főispán sajnálkozását fejezte ki installációs beszéd kifogásolt része felett. A belügyminiszter kijelentette, hogy ezt a sajnálkozást magáévá teszi és a Ház előtt kifejezésre jut-

tatja. Egyuttal megállapította, hogy hasonló természetű kijelentések nem egyeztetésük össze a főispáni megnyilatkozások kereteivel és ezért figyelmeztette a főispáni kar tagjait, hogy hasonló, viták kezdeményezésére módot adó kijelentésektől tartózkodjanak. A belügyminiszternek minden tekintetben megnyugtató kijelentése, hihetőleg, pontot tesz a legutóbbi napokban annyira elfajult képviselőházi viharok után.

Teleki Mihály gróf, földművelésügyi miniszter terjesztette be ezután a földbirtokpolitikai törvényjavaslatot, amelyet lapunk más helyén ismertettünk. A javaslatra a Ház kimondotta a sürgősséget és azt a bizottságok elé utalta.

A képviselőház ezután Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter vitázó beszéde után, általánosságban is, részleteiben is, elfogadta a keresethalmozási törvényjavaslatot, majd megkezdte a honvédelmi javaslat vitáját.

A nagyjelentőségű törvényjavaslatot vitéz Csicserei Rónay István előadó ismertette, hangsúlyozva, hogy a törvényjavaslat kifejezője annak, hogy Magyarország végre visszanyerte örendelkezési jogát, honvédsége megszervezésének szabadságát. Rámutatott arra, hogy a legutóbbi, hetek válságos napjaiban, szinte órák alatt kitünően felszerelt hadsereget állított a határokra a kormány és elismeréssel emlékezett meg a behívott, valamint önként jelentkezettek katonás magatartásáról.

Az előadó előterjesztését a Ház minden oldalán nagy lelkesedéssel fogadta.

A javaslatához elsőnek vitéz Uffassy Gábor, majd Kenéz Béla szólt hozzá. A felszólalók a legnagyobb elismerés és szeretet hangján emlékeztek meg a magyar katonáról és a javaslatot, természetesen, elfogadták.

A január 18-iki ülésen előterjesztett interpellációkra adott válaszok sorában Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter megnyugtató kijelentéseket tett az adókövetés miatti panaszok orvoslására; vitéz Imrédy Béla miniszterelnök az utépítési munkálatok vállalatba adásával kapcsolatosan a munkások kiuzsorázásának

Kolosváry-Borcsa Mihály egyhangu mandátumhoz jut Gyömrőn

A Meskó Rudolf halálával megüresedett gyömrői választókerület polgársága, — mint azt a Vasárnap megírta — vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály miniszteri tanácsost, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjét kérte fel a kerület képviselőjelöltiségének elvállalására.

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, aki hosszú esztendő óta töretlen erővel harcolt a most diadalmaskodó keresztény nemzeti gondolat érdekében, az utóbbi hetekben pedig a miniszterelnök bizalmából élvezte a magyar sajtónak az elsőködő sajtóelő való megtisztogatására irányuló munkát, az elmúlt napokban körutat tett kerületében, hogy programjával megismertesse választóit.

A körút, amelyre számos országgyűlési képviselő kísérte el Kolosváry-Borcsa Mihályt, valóságos diadalut volt. Mindenütt nagy lelkesedéssel,

hálás szeretettel fogadták a magyar közélet megtisztításáért annyit harcoló képviselőjelöltet, aki program-beszédeiben ismétlenül szegyezte le, hogy teiteit, munkáját néhai Gömbös Gyula elgondolásai és vitéz Imrédy Béla miniszterelnök célkitűzései fogják irányítani.

A kerület községeinek népe nagy lelkesedéssel fogadta jelöltje beszédeit és egységesen tett hitet a Magyar Élet Mozgalom mellett.

A kerületben tapasztalt egységes és lelkes hangulat nyomán valószínű, hogy ellenjelöltje sem lesz vitéz Kolosváry-Borcsa Mihálynak, aki ilyenformán egyhangu választás révén jut majd mandátumhoz és ezzel ahhoz a lehetőséghez, hogy fokozottabb erővel, az eddiginél is szélesebb keretek között dolgozhassék, harcolhasson fajtája boldogulásáért, a magyar nép jobb sorsáért, a szebb, boldogabb és nagyobb Magyarorszáért.

A MAGYAR ÉLET MOZGALOM diadalmas zászlóbontása

Pécsett, Baján, Debrecenben és Szolnokon

A Magyar Élet Mozgalom vízkezesnap, fővárosi zászlóbontó nagygyűlése tudvalóvén ország-szerte élénk visszhangot keltett és a magyarság százezrei siettek felsorakozni a vitéz Imrédy Béla miniszterelnök által kibontott lobogó alá. A népi egység és szociális igazság magasztos gondolatának megvalósítására hivatott mozgalom vezetői, az eredeti terveknek megfelelően már megkezdtek a mozgalom lobogójának az ország különböző vidékein való kibontását, hogy a dolgozó keresztény magyarság milliói is felsorakozhassanak az ősmagyar rege csodaszarvasát jelvényeül választó országujító mozgalom táborába.

Vasárnap, január 15-én Pécsett és Baján vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, Debrecenben pedig Jaross Andor felvidéki miniszter ismertették a mozgalom célkitűzéseit Pécs, Baja, Debrecen és a

három nagyváros egész vidéke lakosságának tomboló lelkesedése, bizakodó öröme közben. Pécs és Baja diszpolgárává választotta néhány héttel ezelőtt a miniszterelnököt; a diszpolgári oklevelek átvétele kapcsán kerestett és talált módot a miniszterelnök a Dunántul déli végei népének a Magyar Élet Mozgalomhoz való kapcsolására.

A Magyar Élet Mozgalom célkitűzéseit — amelyek minden magyar szívét gyorsabb dobogásra, minden a szebb és boldogabb magyar jövőt áhító lelket bizakodásra, reménységre készítetnek — a fővárosi nagygyűlés kapcsán részletesen ismertették; ezuttal tehát a miniszterelnök beszédeinek csak azokat a mondatait soroljuk fel, amelyek valamely részletkérdéssel tüzetesebben foglalkoztak, mint az első beszéd.

Az új mozgalom ünneplése Pécsett

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök és felesége, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Baja város képviselője társaságában, vasárnap reggel érkezett meg Pécsre, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták. A fogadtatás után a miniszterelnök és kísérete szentmisét hallgatott, majd a városházán Makay István polgármester átnyújtotta a város diszpolgári oklevelét. Az ünnepies aktus után a miniszterelnök a zsufolóság teli színházban elmondotta a Magyar Élet Mozgalom zászlóbontó beszédét.

Pécs város és környéke népe nemcsak a színház hatalmas nézőterét töltötte meg, sokezen hallgatták a színház körüli téren és utcákon is a miniszterelnök történelmi szavait. Leírhatatlan lelkesedés kísérte a miniszterelnöknek a magyarság őseréjét méltató és ezeket az eröket közös eredőbe foglalni hivatott szavait.

A miniszterelnök beszédében kiterjeszkedett a magyar politikai életben újabban divatosvá vált nemtelen harcmodor ostromozására is és hangsúlyozta azt, hogy

szájkaszkodással, pártoskodással nem lehet az ország ügyét előbbrevinni.

Rámutatott arra is, hogy éppen azért indította meg a Magyar Élet Mozgalomát, hogy ilyen módon egyesítse azokat, akiket ma még esetleg párteretek választanak el egymástól, eszmei célkitűzéseik azonban azonosak. Kifejezte azt a reményét, hogy azok is, akik most talán szemben állanak vele, meg fognak győződni arról, hogy helyes uton jár és csatlakoznak a mozgalomhoz. Kitért a miniszterelnök a zsidókérdésre is és hangsúlyozta, hogy nem személyes céljal és nem gyűlölködéssel kell a kérdést megoldani. A magyarságtól idegen szellemiséget kell céltudatos komolysággal és higgadt

sággal kiirtani. Hangsúlyozta, hogy a szükös magyar kenyeret kell nagyobbra szabni és a nemzet jövedelmét igazságosan megosztani.

Magyarországon mindenkinek

A megújulás hirdetése Baján

Ünnepi díszben fogadta Baja város vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt és kíséretét. A város díszközgyűlést tartott s ennek keretében adta át Bernhard Sándor polgármester a város diszpolgári oklevelét a miniszterelnöknek, akinek dédszülei a bajai temetőben nyugsznak.

A díszközgyűlés után a miniszterelnök és felesége a temetőbe hajtatott, ahol leröta kegyeletét dédszülei sirja előtt, majd a Központi szállóban rendezett hatszázteritkes diszvacsorán vett részt. A vacsora során elhangzott pohárköszöntőkre válaszul, mondotta el a miniszterelnök bajai zászlóbontó beszédét.

A miniszterelnök ez alkalommal is a magyarság középeurópai hivatásáról beszélt, majd határozott szavakkal foglalt állást a magyar közéletben elharapódzott ijesztő rágalmhadjárattal szemben, amely

legutóbb már attól sem riadt vissza, hogy minden alap nélkül azt ne állítsa, hogy részben ő is zsidószármazású.

A miniszterelnök éppen ezért részletesen ismertette származási adatait, végül hangsúlyozta annak a szükségességét, hogy a magyar közéletben ismét a régi tisztesség harcmodor honosodjék meg.

— Mit akar a Magyar Élet Mozgalom? — folytatta beszédét a miniszterelnök. — Magyar megújulást akar, új Magyarországot. Nationalista társadalmat. Katonai szellemet, faji öntudatot és fajvédelmét. Akar egy lelki re-

munkát kell találnia és a munkának joga van a méltó bérre.

Az új magyar társadalom érték-mérője, hogy ki mekkora szolgálót tesz nemzetének.

Nagy lelkesedést keltett a miniszterelnöknek az a kijelentése, amellyel ismétlen visszautasította azt a vádat, mintha vezérkedni akarna, ugnyezett totalitások (egyeduralmi) rendszer meghonosítására törekednék.

— Egyetlen totalitást akarok csak látni, — mondotta emelt hangon — a magyar testvéri szeretet totalitását. Azt akarom, hogy ez a testvéri szeretet uralkodjék egyeduralmuként a magyar társadalomban.

Beszéde további során hangsúlyozta a kormánynök, hogy a flanc, a magyar urhatnamság kora lejárt. Mindenki szegény ember, takarékosan, dolgozva kell élnie tehát mindenkinek. Végül harcot hirdetett a hasonlétség ellen, amely kizsákmányolja a dolgozókat.

A miniszterelnök beszédét zúgó, szünni nem akaró taps és lelkes ünneplés követte.

A nagygyűlés után többszázteritkes társasbéd volt, majd a miniszterelnök és kísérete több látogatást tett s azután kíséretével Bajára utazott.

A magyar föld váljék minél több ember birtokává!

formot: tehát keresztény erkölcsöt és keresztény összetartást, harcos evangéliumi szeretetet, egyszerűséget és áldozatosságot. Akar egy társadalmi reformot: a szociális igazság jegyében való országépítést, szabad pályát min-

A magyar föld váljék minél több ember birtokává!

Debrecenben Jaross Andor felvidéki miniszter bontotta ki a Magyar Élet Mozgalom lobogóját. A felvidéki magyarság kitünő és népszerű vezetője beszédét annak a hangsúlyozásával kezdte, hogy a felvidéki magyarok szívében husz esztendőn át élt, lobogott a vágy a nagyobb magyar élet után. Hangsúlyozta, hogy a felvidéki magyar lélek, egyesülve a nagy magyar Alfölddel, alkotni, termékenyíteni akar.

— Mi ugy fogjuk fel a magyar álmot, — mondotta többek között — mint egy közös nagy házat, amely minden rendű és rangu magyarnak egyforma lakásviszonyokat ad.

Gyönyörűen kapcsolta össze a miniszter a felvidéki magyarság huszesztendő vágyainak jellemzését az ősi csodaszarvas legendával:

— A csodaszarvas gondolata nem más, mint annak a magyar idealizmusnak kifejezése, amely őseinket, amikor elégedetlenek voltak éltviszonyaikkal A zsiában, messze Keletről Nyugat felé vándoroltatta.

Kéthangoros
HARMONIKA
jóhangu ... P 10'-
FARSANGHARMONIKA
erősebb hangu... P 18'-
MAGYAR CIKERA P 6'-

JÁTEKHEGEDÜ P 2'-

ISKOLAHEGEDÜ
jávortából, jó szerelésel ... P 11'50

MANDOLIN jóhangu ... P 12'-

TÁROGATÓ öblőshangu P 30'-

Gramofon • Zongora Rádió

Minden hangszer

Sternberg

királyi és udvari hangszergyár
Budapest, VII., Rákóczi ut 60.

den magyarnak, legyen az bármely kunyhónak vagy palotának a szülőtte és egyetlen társadalmi és érték-mérőt és rangadót: a nemzetnek tett szolgálat hasznosságát. *Gazdasági reformot akar: magyarnak a magyar földet.*

Hangoztatta ezután a miniszterelnök, hogy ezeknek a reformoknak az áldásaiból nem zárjuk ki az itt élő másnyelvű testvéreinket sem.

A miniszterelnök hatalmas beszédét sokszor szakította félbe percekre a jelenlévők tomboló ünneplése.

A miniszterelnök után Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, a város országgyűlési képviselője szóalt fel nagy tetszés közben.

A miniszterelnök a késő esti órákban tért vissza különvonatán Budapestre.

Vajjon mi, husz éven át idegen imperium alatt élő magyarok, amikor az elnyomatás éjszakájában vágyva-vágytunk a szabadságra, rohantunk a magyar jövő felé, nem a csodaszarvast kergettük-e?

A magyar függetlenséget, alkotmányt kéretlenül és feleslegesen védelmezőkkel szemben leszegette Jaross Andor, hogy nincs az egész földtekén olyan magyar ember, aki hajlandó lenne a hazát egy más állam politikai akaratára szert kormányozni. Hangoztatta, hogy a magyarság egyetlen igazi magyar vezért ismer: *Horthy Miklóst*. Az ő szegedi szellemében kívánják szolgálni a magyar nép millióit, hogy a szegedi programot megvalósítsák. A Magyar Élet Mozgalma új, a szegedi szellem jegyében megépített Magyarország akar.

Hangsúlyozta Jaross Andor a szociális feladatok megvalósításának fontosságát is és rámutatott arra, hogy a

Magyar Élet Mozgalom egyik legfőbb célkitűzése, hogy a magyar föld minél több ember birtokává váljék.

Le kell bontani a kartelek várait. Végül hangsúlyozta az összefogás, egység, fegyvelme fontosságát, hogy így valóságga válják a jobb magyar jövő: az erős Magyarország.

A sokszemélyi tömeg lelkes éljenzéssel, tapssal fogadta a felvidéki miniszter nagyhatalásu beszédét.

A nagygyűlés után az Arany Bika nagytermében háromszázötven terítékes társasbéd volt.

Egy az egészért, az egész egyért!

A Magyar Elet Mozgalom diadalmas pécsi, budai és debreceni zászlóbontását megelőzte január hó 14-én, szombaton Szolnok, ahol Antal István dr. igazságügyi államtitkár bontotta ki az új országos mozgalom lobogóját. Antal

István dr. nagyszabásu beszéd keretében ismertette a mozgalom célkitűzéseit és találóan mutatott rá, hogy

a jobboldali eszmevilágnak ez a lényege: egy az egészért, az egész egyért.

Csak annak a politikának van létjogosultsága, amelyik a nemzet minden erejét egyesíteni tudja abban a feladatban, hogy felépítse, berendezze a szociális igazságosság fundamentumára helyezett új Magyarországot.

A szolnoki zászlóbontó nagygyűlés hallgatósága szünni nem akaró tapssal és éljenzéssel köszöntötte meg Antal István dr. nagyhatalásu szavait és a jelenlévők nagy lelkesedéssel kimondták, hogy csatlakoznak az országos mozgalomhoz.

Irményi Bélát, mint annak a kormányának az elnökét, amelynek politikája visszahozta Magyarországhoz Munkácsot és a Felvidék nagyrészt. Tolmácsolta a város és népe bizalmát a miniszterelnök iránt, majd Munkács helyzetét vázolvá, a kormány támogatását kérte ahhoz, hogy Munkács boldogulhasson a haza javára.

A miniszterelnök válaszában hátlját fejezte ki, amiért Munkács és

polgársága az elmúlt napokban megmutatta, hogy

rablókézzel nem szabad és nem lehet az ország testéhez nyulni,

majd megértéssel szolt Munkács helyzetéről és kijelentette, hogy ami segítséget a kormány nyújtani tud, azt meg is fogja adni. Kifejezésre juttatta a kormány üdvözlét, majd hosszabb ideig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Mit jelent az általános hadkötelezettség?

Az ezeréves Magyarország történetében aligha fogadott még törvényjavaslatot általánosabb helyeslés és teljesebb megértés, mint a most tárgyalás alatt álló honvédelmi törvényjavaslatot, amelyet Bartha Károly honvédelmi miniszter tett le a Ház asztalára.

A világháboru s az azóta folyt háboruk tanulságai, valamint két évtizedes rabságunk sorozatos megaláztatásai után indokolnunk sem kell, hogy miért. Elég, ha a sok közül a csehek kihívó merészségét emlitjük a komáromi tárgyalások elején, amikor még azt hitték, hogy a magyar nemzet sem nem mer, sem nem tud megmozdulni. Amikor a magyar honvédeandárok elindultak, egyszerre természetes mederbe terelődtek és gyors eredménnyel végződtek a tárgyalások.

Erős csak az az állam lehet, amelynek megvédésében minden polgára egységes. Gazdasági boldogulása csak akkor megalapozott igazán, ha annak védelmére, erősítésére és előre lendítésére a nemzet a korszerű hadviselés követelményeinek megfelel.

A ma háborújának az egész ország a harcetra, s abban az egész nemzetnek részt kell vennie teljes fegyelmeltséggel s minden erkölcsi és anyagi ereje megfeszítésével.

Ezt célozza a honvédelmi javaslat is, amely megteremt a Legfőbb Honvédelmi Tanácsot, a 18-60 éves korig tartó hadkötelezettséget és 14-70-ig nemre való tekintet nélkül honvédelmi munkaszolgálatot vezet be. Ezeket kívül szabályozza a légvédelmet és veszély esetén különleges felhatalmazást ad a miniszteriumnak.

A honvédelmi kötelezettség négy tagozatra oszlik:

- 1. leventekötelezettség, 2. hadkötelezettség, 3. honvédelmi szolgálatások kötelezettsége és 4. légvédelmi kötelezettség.

Leventekötelezett minden 12-18. év közötti ifjú. 18 év után összefüggő gyakorlatokat végez. (Katonai előképzés.)

A hadkötelezettek három tartaléki csoportba oszlanak. Az I. tartalék a besorozás alapján történt katonai kiképzéstől a 42, a II. tartalék a 42-48, a III. tartalék a 48-60 életéves hadköteleseket foglalja magában.

A kiképzés tartama három év, de a nagy többség két év után leszerel,

csak a légihaderónél s egyes műszaki csapatoknál töltik ki a három évet. A póttartalékok kiképzése 10-16 hét. Az új törvényjavaslat az egyévi önkéntesi szolgálati kedvezményt nem ismeri, de a magasabb képzettségű

hadköteles tartalékos tisztai tanfolyamra jelentkezhetik.

A javaslat a kedvezményekről is intézkedik.

Az az ifju például, akinek már három testvére teljesít tényleges katonai szolgálatot, póttartalékba kerülhet.

A javaslat kedvezőbb elbánást biztosít a többgyermekes családfenntartóknak.

Szociális szempontból nagy jelentőségű, hogy a benomult alkalmazott állandó jellegű munkaviszonya nem szűnik meg, csak szünetel. Ez alól magánalkalmazottaknál csak akkor lehet kivétel, ha a visszafogadás a munkaadó anyagi romlását idézné elő.

A javaslat végül részletesen felsorolja a honvédelmi szolgálatások kötelezettségének kereteit, a légvédelem újabb szabályozásának módokat s a különleges felhatalmazások lehetőségeit és alkotmánybiztosítókat.

A javaslat tárgyalását rendkívül nagy érdeklődés mellett kezdte meg a képviselőház.

Van-e földkérdés?...

Ime, néhány sokatmondó részlet vitéz Irményi Béla miniszterelnök egyik legutóbbi beszédéből:

— Valamennyien nagyon jól tudjuk, hogy nincs népszerűbb dolog Magyarországon, mint a kurucguányt felülteni, de ahhoz, hogy a kurucguányban értelme legyen, kell, hogy labancok is legyenek, labancok pedig nincsenek. Ennek az országnak politikája a mi kezünkben olyan vonalon halad, amely az ország függetlenségét minden tekintetben biztosítja.

— Ennek az országnak érdekében most reform-korszakba lépünk, amely reformokra szeretnék ráütni a reformok ellenzői, hogy idegen minták utánászan. Hát kedves barátaim, szeretném tudni, van-e Magyarországon zsidókérdés, vagy nincsen? Van! Van-e földkérdés, van-e szociális kérdés, vagy nincsen? Van! Nos, ha ezekhez a kérdésekhez nyulunk hozzá, ezeknek a megoldását keressük, a magyar nemzet életszükségleteinek teszünk elegendet és nem idegen mintákat követünk. A tulsó oldalról pedig egész egyszerűen azért támadnak bennünket, mert az a reformpolitika, amelyet hirdetünk, most kezd testet, valóságot ölteni és ez természetes, hogy sok érdekbe ütközik.

Kedves olvasó, lásd, ez az igazság!

Katonai beszámoló a munkácsi orvtámadásról

Az emlékezetes munkácsi cseh orvtámadás letöréséről sok tudósítást írtak a lapok, s elég beszéd is hangzott el, mindezeideig azonban nem ismertük a maga teljességében a hivatalos katonai körök véleményét és felfogását a meglepetésszerűen lezajlott eseményekkel szemben. Most, a kormány által elrendelt körültekintő és alapos vizsgálat megejtése után, erre is alkalmunk van.

A hivatalos katonai beszámolóból megállapíthatjuk, hogy a munkácsi összetűzés nem is olyan kisarányú volt, mint aminőnek az első tudósításokból gondoltuk.

Az Oroszország közeli határán álló négytagu határőrséget három cseh páncélgépkocsi és gyalogság támadta meg.

Hármat legyűrtek közülök, egyet megsebesítettek. De ezalatt mögöttük egy tiztagu őrség készült a harcra. Ezt már csak egy páncélgépkocsi tudta áttörni, amely el is jutott a Latorca hidjáig. Oroszország nyugati határán ugyanilyen kicsike őrségek voltak, amelyek állandó tüzeléssel, lassan vonultak vissza, hogy időt biztosítsanak a helyőrség ellentámadásának, ami csakhamar meg is történt.

Az egy zászlóaljnyi helyőrség zóme a rendőrség és polgárság hősies segítségével átsietett a Latorca hidján, s a meglepett csekeket átvette a határon.

Az események többi részletét s az eslegett hősök névsorát lapunk már közölte.

A katonai beszámoló kiemeli még, hogy magyar részről semmiféle előzetes kihívás, a támadást megelőzően, nem történt.

Vázolja a katonai beszámoló az új munkácsi határ lehetetlen megalkotását is, amelynek

megváltoztatása a rosszindulatu szándékok kiküszöbölésére mindenképpen kívánatos.

Elégtételt és kártérítést!

Munkács lakossága január 15-én, vasárnap nagygyűlést tartott, amelyen tiltakozott a csehek legutóbbi példátlan orvtámadása ellen.

A tiltakozó nagygyűlésen R. Vozáry Aladár, Munkács országgyűlési képviselője szólat fel és többek között ezeket mondotta:

— Belekiáltjuk a nagyvilágba, hogy nem törjük a galádságot és ha ez még egyszer megismétlődne, saját erőnköböl, honvédségünk erejével, Vereckéig visszük a magyar nemzeti lobogót.

— Példátlanul áll az európai nemzetek és államok történetében az a hírvány orvtámadás, amellyel bennünket, ezt a várost és környékét a csehek január 6-án megtámadták, tudva azt, hogy a magyar kormány tiszteletben tartva a nemzetközi megállapodásokat, nem tart itt nagyobb fegyveres küzdelmet és nem készül támadásra.

A gyávásághoz és futáshoz szokott csehek ezt a becületes álláspontot akarták kihasználni, amikor megtámadták Oroszvéget és Munkácsot.

Beszéde további során Vozáry Aladár teljes erkölcsi és anyagi elégtételt követelt. Ezután Marton Ferenc palantai német tanító a némelajku üstakosság nevében elítélte a csehek orvtámadását.

A nagygyűlés elhatározta, hogy hódoló táviratot intéz a kormányhoz. Ugyancsak táviratot intéztek vitéz Irményi Béla miniszterelnökhöz, amelyben arra kéri, hogy

teljes elégtételt és kártérítést követeljen nemzetközileg is.

A példátlan orvtámadás részleteit a nagygyűlés határozatából táviratban közölték Mussolini olasz miniszterelnökkel és Hitler német vezérrel.

Rablókézzel nem lehet az ország testéhez nyulni!

Vitéz Irményi Béla miniszterelnök január 17-én délben fogadta Munkács város küldöttségét, amelyet R. Vozáry Aladár, a város országgyűlési képviselője vezetett. Vozáry Aladár Munkács közönsége nevében hálaául köszöntötte vitéz

Szülőoltványt
megbízható telepeimről ajánlok, garanciát kívánásigra községi előjárásúgom igazol. Csemegé és borfajták nagy választékban. Egy és két éves példányok mélyen leszállított árban. Szaktanácsok ellátott árjegyzék ingyen. **SZABÓ ISTVÁN, ABASÁR, Szentimre-tér 368. szám. Heves megye.**

Csáky külügyminiszter németországi látogatása

Csáky István gróf külügyminiszter január 16-án délben érkezett meg kíséretével kétnapos tartózkodásra Berlinbe. A pályaudvaron Ribbentrop külügyminiszterrel az élen a német közélet előkelőségei fogadták a magyar külügyminisztert, akinek tiszteletére díszszózatot vonult ki a pályaudvar elé. Hatalmas, lelkesen éljenző tömeg sorfala között hajtattak a külügyminiszter szállóbeli lakására.

Ribbentrop német külügyminiszter délben közel kétórás megbeszélésen fogadta Csáky István grófot, majd a német és a magyar külügyminiszter, valamint kísérete Sztójay Döme berlini magyar követ villásreggelijén vett részt. A két külügyminiszter a villásreggeli után is hosszabb, szíves eszmecsere folytatólag.

Délután Hitler vezér és kancellár fogadta Ribbentrop külügyminiszter társaságában Csáky István grófot. A kihallgatás másfélórát vett igénybe és mindvégig a legszívesebb hangulatban folyt le.

Január 17-én délelőtt Csáky István gróf koszorút helyezett el a berlini Hősök Emlékén, majd Göring vezértábornagyot kereste fel. A látogatás, amelyet ugyancsak a legmelegebb szívélyesség jellemezett, egy órhosszat tartott. Később a külügyminiszter egyórás látogatást tett Hess Rudolfnál, Hitler vezér és kancellár helyettesénél. A berlini látogatás hivatalos programját sajtófogadás rekesztette be.

Az estét már magánemberként töltötte a külügyminiszter Berlinben, aki 18-án délben indult vissza Budapestre, ahova 19-én délben érkezett meg.

A berlini látogatás jelentőségét a németországi lapok nagyon meglehetősen kiemelve Magyarországnak a kominternellenes szövetséghez történt csatlakozása jelentőségét. A külföldi lapok jelentései is a magyar-német barátság őszinte kifejezését látják a látogatásban és abban a szívélyes fogadtatásban, amelyben Csáky Ist-

vánnak része volt. A lapok rámutatnak még arra is, hogy Magyarország a kommunistaellenes megállapodáshoz történt csatlakozásával ismét bebizonyította, hogy kitart a Berlin-Róma tengely politikája mellett.

A magyar külügyminiszter elutazása után Berlinben a következő hivatalos jelentést adták ki:

Csáky István gróf magyar külügyminiszter kétnapi itt-tartózkodás után elhagyta a birodalom fővárosát. A vezér és kancellár január 16-án fogadta a magyar államférfiut. Csáky gróf azonban kívül több alkalommal beható megbeszélést folytatott Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel. A külügyminiszternek a tiszteletre rendezett különböző fogadásokon alkalma volt az állam és a párt vezetőkkel találkozni. A keddi nap folyamán látogatást tett Göring vezértábornagynál, majd felkereste Hess Rudolfot, Hitler vezér és kancellár helyettesét és meg tárgyalta vele a magyarországi német népcsoportot érintő kérdéseket.

A birodalmi külügyminiszterrel folytatott tárgyalások alkalmat adtak a magyar vendégeknek, hogy behatóan megvitassák a német-magyar viszonyt érintő valamennyi kérdést. A megbeszélések barátságos, nyílt szellemben folytak; bebizonyult, hogy a követendő külpolitika tekintetében a vallott nézetek teljesen megegyeznek és hogy a két ország régi bevált barátságát a jövőben még jobban ki akarják mélyíteni. Újból megállapították, hogy a Német Birodalom és Magyarország között fennálló szoros összetartozás éppen úgy, mint a szoros magyar-olasz viszony, a legjobb záloga az európai béke-mű továbbfejlesztésének.

A külügyminiszter látogatásának jelentőségét kifejezi az a tény is, hogy bucsutatásakor a pályaudvaron Ribbentrop német külügyminiszterrel kívül a németországi olasz és japán nagykövét is megjelent.

A romániai magyar kisebbség megerősítést létesített a román kormányval. A megerősítés értelmében a magyarok kulturális, gazdasági és szociális szervezeteket létesíthetnek; politikai szervezkedést azonban kizárólag a romániai Nemzeti Ujjászületés Frontja keretében fejthetnek ki. A romániai magyarság testületileg belépett ebbe az egyetlen romániai

politikai alakulatba.

A spanyolországi polgárháború a nemzetiek döntőjelentőségű győzelmével folyik tovább. A nemzetiek, akiknek hadműveleteit Franco tábornok személyesen irányítja, három oldalról közelednek Barcelonához, a vörösök fővárosához. Negrin, a vörösök elnöke hír szerint titokban már elmenekült vezérkarával.

Németországban járt munkátestvéreinkhez!

A pénzreklamációról

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy a Németországból hazatért munkátestvéreink egyrésze még mindig nem kapta meg a munkaadónál utánküldés végett hátrahagyott összegeket, ami miatt súlyos helyzetbe került testvéreink elárasztanak bennünket sürgető levelekkel.

Ezekre a sürgetésekre nem áll módunkban külön-külön válaszolni, közöljük azonban mindazokkal, akik ilyen sürgető leveleket intéztek hozzánk, hogy

ugy a velünk közölt esetekben, mint általában a Németországban járt munkások odakint maradt pénzeinek megszüretése érdekében megfelelő lépések történtek;

ettől függetlenül pedig legyen mindenki teljesen nyugodt, mert senki sem egyetlen fillérje sem veszhet el. Mindenki meg fogja kapni a pénzt; az összegnek átutalása azonban — éppen azért, mert hiszen ezeknek a tételeknek az átadása ugyiszlóval egy időben történt — bizonyos torlódást okozott és így a szokottnál hosszabb időt vesz igénybe.

ÜZENETEK

Savanyó János, Bük: A pénzküldemények még nem érkeztek meg. — Papp Gyuláné és társa, Erdőkövesd: Irjanak a munkaadójuknak, nézzen utána az ottani bankban, hogy mikor adták fel a pénzt. Még nem érkezett semmi. — Ifj. Orcskai György, Pétervársára: Orcskay György és neje utazási előlegét, összesen 42 pengőt, levont az OKH. — Zolnai Mihály és felesége, Tiszaszőlős: A kért összeg az OKH december 21-én kiküldötte a tiszai hírelszövegetek után. Erdőklődenek ott. — Lukács József, Tard: Január 4-én 200 Rm-t kiküldött az OKH. A második összeg kiküldés alatt áll. — Simon Márton, Pétervársára: Irja meg, hogy honnan, kinek és mennyit küldött. Irja meg azt is világosan, hogy mennyi pénzt adott át feladás végett munkaadójának és mennyit kapott elismerényt. — Markó József, Mikszátfalva: Az OKH-hoz csak 35 RM érkezett. Legjobb lesz, ha Markó Józsefnél közvetlenül érdeklődik, hogy mennyit kapott ő. Közölte németországi munkaadójának címét és írja meg, hogy mennyi pénzt adtak át. — Grüll József, Peresznye: A pénzt az OKH már kiküldötte. Amennyiben nem kapták volna meg, úgy érdeklődjék az ottani hírelszövegeteknél. — Hajkó Pál, Tótkomló: Legyenek nyugodtak, ha átadták az Arbeitsamt-nak a pénzt, azt meg is fogják kapni. Irják meg, hogy melyik Arbeitsamt-nak, mikor és mennyit adtak át? — Sipos Mátyás, Apátfalva: Az OKH-hoz csak 238 RM érkezett. Ennek pengőellenértéke 379 P, melyből levonták Sipos Mátyás és neje utiellégét: 42 pengőt. — Varga Rozália, Herencsény: Az OKH megküldötte de-

cember 22-én. — Bocz Imre, Hajdu-dorog: Közölje német munkahelyét és munkaadója nevét, hogy személyazonosságát az OKH megállapíthassa. — Elek Mihály, Csanádpalota: Az OKH ezeidig kétféle küldött Önnek pénzt a csanádpalotai hírelszövegetekhez. Az utolsó december elején küldötte ki. — Körösi István, Eger; Szűcs Sándor, Tarnaméra: Kérjük páriajukat feltétlenül megkapják. Tárgyalások folyamatban vannak. — Kovács József, Apc: Balesetbiztosítási ügyek lebonyolításáról az illetékesek most tanácskoznak; Grünwalszky Károly főtisztelőndó ur címe: Budapest, IV., Deák Ferenc-tér 4. — Bakucs Sándor, Békés: Levélét illetékes helyre továbbítottuk. — Ifj. Makrai János, Vasszentmihály: Utlevélét soronkívül nem kaphatja vissza; amennyiben az idén ismét kiutazik, idejében meg fogja kapni utlevélét. — Bokros József, Gyöngyös; Főrián József, Almásd; Sári István, Pajzscs; Kele József, Pásztor József, Mindszent; Kardos Erzsébet; Szmrecsányi Lajos, Záhony; Takács Miklós, Püspökmárok: Az idei németországi szerződésük felől annakidején lapunk is fog tájékoztatást közölni. Várják be nyugodtan ezt az értesítésünket. Olvassák figyelemmel közleményeinket. — Pongó Miklós, Tard: Levélét illetékes helyre továbbítottuk. — Dropa Ilona, Herencsény: Forduljon a közösi elöljárószághoz kérszélvel. Megjegyezzük, hogy a csoportokkal tolmácsként is csak olyanok mehetnek ki, akik mezőgazdasági munkához értenek és ilyenre vállalkoznak. — Buzás Piroksa, Tiszaföld: Levélét illetékes helyre továbbítottuk. — Bak Károly, Nagy Gébör, Kispalád: November 11-én az OKH kiküldötte a sonkádi hírelszövegetekhez.

Az elmúlt hét ismét a diplomáciai tárgyalások, külügyminiszteri utazások, azaz az európai béke megszilárdítását és biztosítását célzó megbeszélések hete volt.

Chamberlain angol miniszterelnök és Halifax lord külügyminiszter január 14-éig tartózkodtak Olaszország fővárosában, ahol Anglia külpolitikájának két legfőbb vezetőjét a Pápa is fogadta és természetesen ismételt tárgyalta a Duceval. A két állam államférfi elutazása előtt fogadta a sajtó képviselőit, kik előtt kijelentették, hogy meggyőződtek az olasz kormány feltétlen jóhiszeműségéről és kifejezték azt a meggyőződésüket, hogy a tanácskozások nemcsak a két ország közti kapcsolatokra, hanem az európai együttműködésre is gyümölcsözőek lesznek. Az angol miniszterelnök és külügyminiszter látogatását valószínűleg Ciano gróf viszonozni fogja Londonban.

Ciano gróf olasz külügyminiszter január 17-én utazott el Rómából, hogy résztvegyen Sztójadinovits jugoszláv miniszterelnöknek helylyei vadászatán. A vadászat után az olasz külügyminiszter Belgrádba utazik, hol

tanácskozásokat fog folytatni. A tanácskozásokon az olasz-jugoszláv kérdések mellett hír szerint meg fogják beszélni a magyar-jugoszláv viszony kimélyítésének kérdéseit is.

Ugyancsak nagy fontosságot tulajdonít Európa sajtója Ribbentrop német külügyminiszter küszöbönálló lengyelországi utazásának. A német külügyminiszter január 25-én érkezik Varsóba, ahol ünnepiessen fogják fogadni. Valószínű, hogy Lengyelország is csatlakozni fog a kommunistaellenes egyezményhez.

Január 18-án ült össze Pozsonyban, a magyar országgyűlés hajdani városában, az első szlovák nemzetgyűlés, amelynek Esterházy János gróf, a felvidéki magyarság vezére is tagja.

A csehek különben újabb jelét adták annak, mennyire tiszteletben kívánják tartani a valósággal éhin-ségre kárhözottatott és elnyomott ruszin nép „önrendelkezését”. Az ugynevezett ruszin kormány harmadik tagjává ugyanis Prchal cseh tábornokot nevezték ki a csehok. Ez a kinevezés súlyos zavargásokra adott okot a ruszinföldön.

A hegyközségekről

Irta: SZABÓ SÁNDOR dr.

A hegyközségi törvény a mezőgazdasággal kapcsolatos önkormányzati közigazgatás első önálló törvényhozási intézkedése, amely a törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítással együtt, nemcsak a gazdasági önkormányzati hegyközségi szervezetet állapítja meg, hanem annak a felsőbb közigazgatási hatóságait is kiépíti, amelynek vonalán követi a megyei közigazgatásnak utját.

A hegyközségek intézőszerve — amint már előbb ismertettük — a hegyközségi választmány mint testület, a gazdasági igazgatási kérdésekben intézkedő szerv, a költségvetés és zárszámadás megállapítása azonban már a közgyűlés hatáskörébe tartozik. A hegyközség szerveinek intézkedésével szemben a felsőbb hatóság minden kérdésben a vármegyei Közigazgatási Bizottság Gazdasági Albizottsága. Így tehát egy új munkaterületet és munkakört kap a vármegyei önkormányzati vegyes szerv, a Közigazgatási Bizottság Gazdasági Albizottsága és pedig igen fontos gazdasági, közigazgatási és közhatalmi vonatkozásban.

A Közigazgatási Bizottság Gazdasági Albizottságának a hegyközségekkel kapcsolatos jogköre a hegyközségi járulékok — tehát közterhek — kifizetése tekintetében bír hatáskörrel. Hatalma kiterjedt adott esetben még a hegyközség önkormányzatának felfüggesztésére is. Minden másodfokú határozat ellen a hegyközségekkel kapcsolatban harmadfokú fellebbezési hatóság a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Itt említtük meg, hogy a hegyközségi tagokra kétféle járulékat vehető ki, és pedig hegyközségi járulékok, amelyek a gazdasági hegyközségi közérdeki kiadásoknak fedezésére szolgálnak és hegyközségi tanácsai járulékok, amelyek a vármegyei hegyközségi tanácsok közérdeki kiadásainak fedezésére szolgálnak. Mindegyik külön kivétési jegyzékben nyer kimutatást és mindegyik behajtása közadók módjára történik az illetékes politikai községi előjárásúknak közbenjöttével.

Külön ismertetést érdemel a vármegyei hegyközségi tanácsnak a szervezéséről. A végrehajtási utasítás megállapítása szerint 24 hegyközségi tanács állítandó fel a rendelkezésben meghatározott 24 törvényhatóság területén, de nagyobb törvényhatóság területén engedéllyel 2 hegyközségi tanács is felállítható.

A hegyközségi tanácsok alakulnak az érintett törvényhatóság hegyközségeiből választás útján kiküldött képviselőkkel és a tanács megalakításáról a vármegyei törvényhatóság első tisztviselője gondoskodik, az alakuló közgyűlésen ő elnököl. A tanács alakuló ülésén elnököl és elnökölytett választanak, megválasztják az igazgatóválasztmány 6 tagját és az Országos Szólvé Borsgazdasági Tanácsba választandó képviselőt. A hegyközségi tanács elnökének megbízatása öt évre szól és semmiféle javadalmazásban nem részesül. A hegyközségi tanács a törvényhatósági bizottsági közgyűlési szervnek felel meg, ha párhuzamot vonunk a vármegyei közigazgatással. Évente két rendes közgyűlést kell tartani, határozatait ellen a földmivelésügyi minisztériumhoz lehet fellebbezni. A hegyközségi tanácsokba a járási mezőgazdasági bizottságok is küldenek ki választás útján egy képviselőt.

A végrehajtási utasítással meghatározott 24 törvényhatóság területén a hegyközségi tanács tagjai köréből igazgatóválasztmány is választandó és pedig minden tanács területére 12, de legfeljebb 24 taggal. Idevonatközzel a hegyközségi tanács

szervezeti és ügyviteli szabályzata keretében kell intézkedni. Az igazgatóválasztmány szerepe, a vármegyei közigazgatással párhuzamos szemlével, a kisgyűlésnek felel meg. Az igazgatóválasztmány tagjai: a hegyközségi tanács elnöke, aki egy-

ben az igazgatóválasztmány elnöke is, a tanácselnöknek helyettese és a tanács titkára. A választmányi tagok határozatainak érvényességéhez legalább hat választmányi tagnak jelenléte szükséges.

(Folytatjuk.)

A Magyar Nemzeti Bank 1938. évi mérlege

A tiszta jövedelem közel 3 millió pengő Bevonják az ötpengős bankjegyeket

A Magyar Nemzeti Bank Főtanácsa január 16-án tartott ülésében Mádai Sándor vezérigazgató helyettes előterjesztése alapján jóváhagyta a Bank mérlegét, valamint a nyereség- és veszteségszámlát, amelyek szerint az 1938. évi tiszta jövedelem 2,910.809 pengő. A Főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményből az alapszabályok vonatkozó rendelkezései figyelembevételével a múlt évvel azonos mérvű, tehát 6 és fél százalékos osztalék (részenyenként 7 pengő 53 fillér) kifizetését fogja a február 6-án tartandó közgyűlésnek javaslatba hozni.

Az alapszabályoknak az elmúlt év nyarán törvénybe iktatott reformja óta most került sor az első mérleg elkészítésére. A módosított alapszabályoknak megfelelően a Főtanács által jóváhagyott mérleg a Bank arany-, deviza- és valutakészletét, valamint aranyra és külföldi értékre szóló kötelezettségeit a felrakat alapveté-

vel felértékelve mutatja ki. A Bank mérlegének felértékelése a valutáris helyzetben nem eredményez változást. A jegybank a devizák és valuták hivatalos árfolyamait továbbra is az eddigi rendszer szerint jegyzi. A külföldi adósságok szolgálatában nem áll be változás. A Főtanács megállapította, hogy a bankjegyforgalomban az őszi hónapok folyamán bekövetkezett felduzzadás a legutóbbi hónapokban apadt és a jegyforgalom ismét a normalizálódás felé halad.

A devizahelyzet erősödött; aranykészletét és szabadon konvertálható devizakészletét a Bank nemcsak megőrizte, hanem azt gyarapítania is sikerült.

A Főtanács tudomásul vette, hogy a Bank legközelebb általánossá teszi az osztalékok transzferálását. Végül a Főtanács a kormány hozzájárulásával elhatározta, hogy az 5 pengős bankjegyeket folyó évi február 1. napjától kezdve kivonja a forgalomból.

Ne tüzeljünk szalmával és trágyával!

A Tiszazjobbparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) felterjesztéssel fordult a földmivelésügyi kormányhoz és kérte, hogy a talajerő visszapótlása szempontjából annyira fontos szalma és a trágya elégetése ellen szigorú büntető, tiltó rendelkezések adassanak ki. A szalmának mint tüzelőanyag felhasználását a kamara csak ott vélné megengedhetőnek, ahol a forgalomtól távolfekvő fátlan vidékeken a tüzelőanyag beszerzése a rosszul felszerelt és anyagi nehézségekkel küzdő gazdaságok részére leküzdhetetlen nehézségekkel járna.

Gazdatájékoztató Kaposvárott

A földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy az egyes kerületi mezőgazdasági kamarák kerületében gazdatájékoztató értekezletet tart. Az első ilyen értekezlet január 25-én lesz Kaposvárott, amelyen vitéz Lukács Béla földmivelésügyi államtitkár és Bárányos Károly dr. miniszteri tanácsos tájékoztatják Alsódnánutól négy vármegyéjének gazdaközönségét.

Az olajlenmagtermelés új feltételei

Az Olajmagértékesítő Szövetkezet fokozottabb mértékben kezdte meg az idei termelés megszervezését. A szövetkezettel leszerződött gazdák a szokványminőségű olajlenmagért budapesti olajgyári fuvarparitásban 41 pengő 20 fillért fognak kapni, az a termelő pedig, aki a szerződéseszerű pogácsaigényét érvényesíti — még pedig 100 kg netto lenmag után 25 kg kedvezményes pogácsát kap mázsként 10 pengőért ab gyártelep — a lenmagot az átvevő gyár bocsát az igénylők rendelkezésére készpénz ellenében, vagy természetben 20 százalékos szokásos többletet való visszazáradás mellett. A Szövetkezet felkéri a termelőket, hogy a termelési számdókat a termelési területnek kataszteri holdakban való megjelölése mellett, a vttőmagigény jelzésével és pontos címmel együtt egyszerű levelezőlapon, vagy telefonon jelentésként be a Szövetségnek (Budapest, V. Tűzkör-utca 2., II. em. 9.). Ugyanitt lehet jelezni, természetesen anélkül, hogy az bármelyik félre nézve még bármilyen kötelezettséget is jelenthetne, az esetleges szójabab vagy ricinus termelésére irányuló számdókat is.

Leszállították a raffia árát

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa megállapította a raffia árát. A folyó évre érvényes, a múlttal szemben hat százalékkal csökkentett, árak százkilogramonként a következők: I. 25 métermázsra vagy ennél nagyobb tételben történő vásárlás esetén helyt Budapest 126 pengő. II. 1—24 métermázsas tételben történő vásárlás esetén helyt Budapest 133 pengő. III. 1 métermázsánál kisebb tételben történő vásárlás esetén helyt Budapest 138.60 pengő. IV. Egy métermázsánál kisebb tételben történő vásárlás esetén vidéken bárhol 143.60 pengő. V. Vidéki kiskereskedő ár hátabontás esetén 152 pengő. A megállapított árakhoz további költségeket semmilyen címen sem szabad hozzáadni.

Százmillió pengős hitelszövetkezeti tőke!

Schandl Károly dr., m. kir. titkos tanácsos, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója, a „Magyar Szövetkezes” legutóbbi számába cikket írt a hitelszövetkezetek feladatairól az új esztendőben. Fejlesztéseiből az alábbi részleteket közöljük olvasóinkkal:

„Isten nevében új esztendő munkájába kezdünk. Szövetkezeteink — a trianoni határokon belül és túl — az elmúlt esztendőben is elől jártak a köteleességteljesítésben. Községi szövetkezeti vezetőink — a tizenöt ezer főnyi vezérkar lelkes harcosai — a mindennapi szövetkezeti munka mellett a haza iránti köteleességteljesítés útján is a fronton dolgoztak. A Magyarok Istene, megáldotta becsületet munkánkat. A legközelebbi Hitelszövetkezeti kongresszuson kezdet szoríthatunk visszatérő testvéreinkkel, akik mostohább viszonyok közt végezték teendőiket.

Ezer szabad hitelszövetkezet magához ölel háromszáz föl-szabadult hitelszövetkezetet.

Nem sokat ünneplünk, hanem folytatjuk a munka szolozsmáját a következő népért és a hazáért.

A meggyarapodott ország valutája megtartotta szilárdágát. A takarékbetétgyűjtés újra megindulhat. A lázas napok megpróbáltatásait hitelszövetkezeteink a központ hatásos és gyors segítségével sikerrel állották ki. A kisembernek hitelakciója új színt hozott szövetkezeti életünkbe. Az új földbérli szövetkezetek egész sorát alakítottuk, minden új tör-

vény nélkül.

Sok ezer hold földbirtokához juttatták hitelszövetkezeteink a falvak népét.

Új hitelszövetkezteink új erőt, új gondot hoztak központunknak, amely minden különös segítség nélkül felel meg a fokozott igényeknek. S boldogok vagyunk, ha arra gondolunk, hogy rövidesen elérli hitelszövetkezeti hálózatunk saját tőkéje a százmillió pengőt.

Szövetkezeteink tőkét gyarapítjuk az új esztendőben az üzletrészek és betétek gyűjtésével s új tagok szerzésével.

Székházakat építünk s szerzünk falusi hitelszövetkezeteinknek

s mindebben a Központ is erőteljesen támogatja szövetkezeteinket. Az önségely alapján erősödünk, hogy a föld népet s a városi kisembereket annál hatósabban erősíthessük, tűzhelyhez juttassuk s az önálló porták számát fokozzuk. De hogy mindez sikerüljön, egyre mélyebben vigyük be szövetkezeti életünkbe a szövetkezeti öntudatot és a szövetkezeti erkölcsöket. Legyen minden szövetkezet iskolája a polgári nevelésnek s forrása a polgári erényeknek,

hónnan a hit, hazaszeretet, költéségtudás, önségely, becsület, összetartás, kölcsönös-ség, szótartás, tekintély és törvénytisztélet, önzetlenség és szorgalom

szerteárad a polgárság körében.”

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Képes melléklettel bővült a „Vasárnap“

A Vasárnap szerkesztősége és kiadóhivatala viszonyozni akarja előfizetői és olvasói egyre fokozódó meleg és szeretetteljes ragaszkodását és ezért elhatároztuk, hogy jelen számunktól kezdve,

minden héten egy tökéletes kivitelű képes mellékletet csatlakozunk lapunkhoz.

A Vasárnap, tudvalevően, megindulásától, tizennyolc esztendőn át állandóan közölt időszéri képeket s csak mintegy két esztendővel ezelőtt voltunk kénytelenek a képek közlését mellőzni. A korábbi rendszerral szemben a képes melléklet bevezetése annyiban is újítást jelent, hogy a mellékleten közölt képek világosabbak, tisztábbak, egyszóval tökéletesebbek, mint a lapban közölt képek, másrészt így a képek nem szorítanak ki szöveget az újságból. A bizonyára hamarosan nagy népszerűséget elérő képes melléklet bevezetése kapcsán, azzal a kéréssel fordulunk előfizetőinkhez, olvasóinkhoz, hogy

közsegük eseményeiről tiszta, éles fényképeket küldjenek be szerkesztőségünkhez, hogy azokat a mellékletben közölhessük.

Kérjük, hogy a felvételekhez minden esetben világosan olvasható irással csatolják a kép alá szánt szöveget.

Reméljük, hogy olvasóink és előfizetőink olyan szeretettel fogadják fogadni mellékletünket, mint amilyen aldozatkézséggel iparkodunk mi ezzel lapunk sokoldalúságát fokozni.

Hatra emelték a mezőgazdasági kamarák számát

A földművelésügyi miniszter a felvidéki terület visszacsatolásával kapcsolatban újra megállapította a mezőgazdasági kamarák számát, székhelyét és működési területét.

Eszterint a mezőgazdasági kamarák elnevezése és székhelye a következő: 1. Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Komárom. 2. Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Kaposvár. 3. Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Kecskemét. 4. Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Miskolc. 5. Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Debrecen.

A Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara működési területe Komárom, Esztergom, Győr-Moson-Pozsony, Nyitra és Pozsony, valamint Bars és Hont vármegyék és Győr város területére; a Felsődunántúli Mezőgazda-

sági Kamara működési területe Fejér, Veszprém, Sopron és Vas vármegyék, valamint Szekesfehérvár és Sopron városok területére; a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara működési területe Borsod, Heves, Nógrád, Abauj-Torna, Gömör és Kishont, Zemplén és Ung vármegyék, valamint Kassa és Miskolc városok területére; a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara működési területe Hajdú, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs, Szatmár, Bihar, Békés, valamint Bereg és Ugocsa vármegyék és Debrecen város területére terjed ki, míg az Alsódunántúli, valamint a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara működési területe változatlan marad.

A földművelésügyi miniszter ezzel a rendeletével a vidéki mezőgazdasági kamarák számát ötről hatra emelte.

Az új földbirtokpolitikával karöltve halad a gazdasági szakoktatás

A Falu-Gazdaszövetségnek és lapjának, a Vasárnap-nak, fennállása óta egymással szorosan összefüggő kettős célkitűzése,

1. korszerű földbirtokpolitika sürgetése és a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésének ki-
harcolása.

A mezőgazdasági szakoktatás fejlesztése terén uttörést jelentett annak idején, hogy Mayer János földművelésügyi miniszter és államtitkára: Schandl Károly dr. megkezdte a téli gazdasági iskolák és gazdasági tanfolyamok szervezését.

Biztos mellékjövödelme lehet szert, ha házában, gazdaságában
ANGORA GYAPJASNYUL

TENYÉSZTÉSRE

is berendezkedik.

Csak elsőrendű, törzskönyvezett állatoktól várható eredmény. Nyeneket szállít a

„Buda“ angoragyapjasnyul törzstenyészet, Bpest XI. Kruspér-u. 1.

Felvilágosítást és ismertetőt 20 filléres válaszbélyeg ellenében küld.

Eszteendő teltek el azóta és ma már a téli gazdasági iskolákból kikérült „avanykálósos gazdák“, valamint a háromhónapos gazdasági tanfolyamokat elvégzett „ezüstkálósos gazdák“ ezrei hirdetik és bizonyítják elért eredményeikkel ország-szerte, hogy szakudással több és jobb eredményt lehet elérni nemcsak a termelésben, hanem az értékesítés terén is.

A kormányának megvalósítás előtt álló széleskörű földbirtokpolitikai elgondolásai különösen időszerűvé teszik a mezőgazdasági szakoktatás még szélesebb alapokra való feltételezését, hogy a földnek kis emberek kezére való juttatása minél kisebb zökkenőt okozzon a termelésben és így a nemzeti jövedelem átmeneti csökkenése is elkerülhető legyen.

Ez az elgondolás vezette a földművelésügyi kormányzatot akkor, amikor elhatározta, hogy az ötéves beruházási program keretében az évek folyamán 22-re emelkedett téli gazdasági iskolák mellett

öt éven át évente tíz, összesen ötven új téli gazdasági iskolát épített az országban,

ugy, hogy minden második járásban hamarosan lesz már két éves téli gazdasági iskola és képezi az arany-

kalászos gazdákat.

De felemelte a kormány az ezüstkalászos gazdákat képező

téli gazdasági tanfolyamok számát is, még pedig a tavalyi 90-ről 150-re;

ezidén tehát az országnak minden járásában megrendezik ezt a kiválóan bevált szakoktatási intézményt.

A Felvidék visszacsatolásával is

gyarapodott a magyar mezőgazdasági szakoktatási intézmények hálózata. Így elsősorban az ősi kassai gazdasági akadémiával. Visszakerült természetesen a komáromi gazdasági szaktanítóképző intézet és gazdasági leányiskola is. A munkácsi, rimaszombati, éberhardi és bánai gazdasági iskola is szervesen fog bekapcsolódni a jövőben a magyar szakoktatási hálózatba.

A mezőgazdasági munkások baleseti kártalanítását megjavították

A „Budapesti Közlöny“ (hivatalos lap) vasárnapi száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét, amely a gazdasági cselédek és munkások baleseti kártalanítását jelentős mértékben javítja.

Az új rendelet főbb rendelkezései értelmében a 800 pengő haláleseti segély most már magának az özvegynek jár. Ez a haláleseti segély az eddig segélyben nem részesülő első és második gyermek után is emelkedik 100—100 pengővel, a harmadik gyermektől kezdve pedig az emelkedés gyermekenként 200 pengő. A teljesen árván maradt gyermekek baleseti haláleseti segélye fejenként 400 pengő.

A baleset következtében meghalt gazdasági cseléd, vagy munkás özve-

gye és árva járadékot eddig nem kaphattak. Az új rendelet azonban lehetőséget ad arra, hogy clyan esetekben, amidőn a szociális szempontok azt indokolták teszik, az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet az egyszerűsített korára szóló haláleseti segély helyett rendszeres havi járadékot folyósítson. Az özvegyi járadék a száz százalékos baleseti rokkant járadékának a fele. Ez a járadék minden tizenhat évnél fiatalabb félárva gyermek után emelkedik és pedig az első és második gyermek után az özvegyi járadék 20—20 százalékkal, a harmadik és minden további gyermek után pedig az özvegyi járadék 25—25 százalékkal. A teljesen árva gyermekek is kaphatnak segély helyett járadékot.

Szövetkezetet alakítanak a méhészek

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület most tartotta meg Reibel Mihály esperes-plébános, országgyűlési képviselő elnöklété mellett választmányi ülését. A méhésztársadalomban uralkodó összhangot bizonyítja a választmányának az a határozata is, amely szerint egyhangú határozattal elfogadják, — a most megalakítandó — „Méhészgazdák Termelő és Értékesítő Szövetkezeté“ alapszabálytervezetét. Ezzel a ténnyel a termelők veszik majd kezükbe sorsuk irányítását.

Tíz pengő a vöröshagyma termelői ára

A Külkereskedelmi Hivatal közlése szerint, tekintettel a vöröshagyma külföldi áralakulására, a vöröshagyma termelői árát január 14-étől kezdődőleg nm-ként 10 pengőben állapították meg.

Inségmunka a Felvidéken

A felvidéki munkanélküliség megszüntetésére az illetékes ténylegok inségmunkák megindítását határozták el. A visszatért Nyitra és Pozsony közirgatásilag egyesített vármegyék területén az inségmunkát máris megkezdtek. A vármegye területén élő összes munkanélkülieket foglalkoztatják, főleg árkolási, utjavíztási és csatornázási munkánál. A munkások naponta 1,50 pengő napszámat kapnak. A családokot ezenfelül minden 14 éven aluli ellátatlan gyermek után napi 10 fillér családi pótlékban is részesülnek.

104,1 millió pengős kiviteli többlet

A Statisztikai Hivatal most-tette közzé az 1938-as év külforgalmi adatait. 1938-ban behozatalunk értéke 418,5 millió pengő (1937-ben 463,6 millió) és kivitelnk 522,6 (588,0) millió pengő volt. A külkereskedelmi mérleg az 1937. évi 104,4 millió pengős aktívummal szemben 1938-ban tehát 104,1 millió pengős kiviteli többletet mutat.

Jó hangszernak jászanti a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírlap szerkesztésén vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-úter 58-60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

A KISGAZDASÁGOK TALAJMIVELÉSÉNEK HIBÁI

Egy, az egész ország talajmivelési rendszerét ismerő szakférfiú szerint kisgazdáink nagyobb részének földmivelésében a következő főhibák jelentkeznek: A tarlószántás mellőzése; a sekély talajmivelés; az őszi vetések tavaszi hengerezése, amivel kiszáritják a földet; a tavaszi istállótrágyázás; a kapás növények nem elegendő kapálása; a későn érő kukorica vagy répa után az őszi vetések megkésése; általában a rossz vetésforgó; a szántóföldi takarmánytermelés hiánya, miáltal kevés az állat és kevés az istállótrágya; az istállótrágya rossz kezelése; a gyomos vetőmag; a káros gyomok és rovarkártévkök rendszeres irtásának hiánya, a vetések és a legelők ápolásának és trágyázásának teljes mellőzése.

A MAGYAR TYUK

A magyar tyuk, amelyet magyar parlami név alatt is szoktak emlegetni, alapanyagát abból az állományból kapta, mely már egy évszázaddal ezelőtt is a Duna-Tisza medencéjében élt. Ennek vérvél keveredtek azok a fajták, melyeket az utóbbi száz esztendő folyamán hoztak be. Minthogy azonban a jövevények elég nagy számmal árasztották el az országot, s ezek is nagyon eltérő színűek voltak, végül, mert az átalakító keresztetés művelete se volt valami rendszeres és következetes, érthető, hogy ez önmagában is vegyes állomány nem tudott napjainkig számottevő egyénetségre szert tenni.

A kakas teljesen kifejlesztődött állapotban 3, a tojó 2—2½ kg súlyra.

A tojó tollazata fehér, sárga, fogszerű, kendermagos, ritkán fekete vagy vörös. A sárgaszínűek kakasa fénylő vörös nyak-, illetoleg nyereg-tollakkal, sötétbarna vagy fekete szárnytollakkal, zöldsfényű fekete farktollakkal visel. A fogszerű tyukok kakasának feje sötétpiros, nyaka aransárga, háta bíborpiros, a szárny fedőtollai acélkékek és evezőtollai feketék, a törzs alsó fele és a fark fekete, némi zöldes fémfénnyel. A kendermagos változat kakasa világosabb, mint tyukja. Ugy a kakasoknál, mint a tojóknaál a fehéreknek, csőre csontfehér, a sárgáké sárga, a fogszerűneké világos szaruszínű, a kendermagosé csontfehér. A taraj, az arc-, áll- és füllebnyerg vérszíros. A bőr és a zsír általában sárga, de ritkábban fehérbőrű és fehérzsírú példányok is előfordulnak.

A magyar tyuk taraja egyenes, felfelé álló, egyenletesen csipkézett. Törzse középhosszu, hengeridomu, karcsu. Tojásai általában fehérek, de előfordulnak barnásbőju tojásokat tojó egyedek is. Nagyon becsemlendő a magyar tyuknál a husnak izletes volta, a hústömeghez viszonyítva vékony csontozata és gyors tollasodása. Gazdasági szempontból további nagy értéke, hogy edzett ellenálló és igénytelen baromfi. Férádhatalanul „kereső” jószág, bejárja a tanyaúdvartokat, a zserűskertet, a bozótokat, mindenütt gyűjtögeti a magvakat, rovarokat, hulladékokat. Kora tavasztól késő őszi megkeresi élelmet és zsákolt való etetésre csak akkor szorul, ha hó és jég fedi az udvart.

Több kiváló magyar tyuktenyésztő már évek óta foglalkozik a magyar tyuk nemesítésével. Egyik részük a tojás- és hustermelőképességet a legjobb családok kikeresésével és egymásközül párosításával iparkodik a törzsen megszüntetni, más részük bizonyos kulturfajták vévét is felhasználja. Így jórészt létre a nemesített magyar váltófajták,

MIRE ÜGYELJÜNK A TOJÁS LÁMPÁZÁSÁNÁL?

A magyar tojáskiviteli idény a közeli hetekben indul meg legerőteljesebben. A magyar tojás kiváló tulajdonságainál fogva hivatva van arra, hogy a világpiacon a legelső minőségek között szerepeljen, ha a külföldi igényeknek megfelelően van válogatva, osztályozva, kidolgozva, csomagolva, stb.

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal, hogy a tojáskereskedelemmel foglalkozókat és tojásexportőröket az egyre igényesebb külföldi piacok kívánásainak kielégítésére serkentse és segítse, az exportra kerülő tojás kidolgozásáról „Mire figyeljünk a tojás lámpázásánál?” címmel, színes ábrákkal gazdagon illusztrált hézagpótló szakmunkát adott ki, amely mindenkinek nélkülözhetetlen, aki akár elméletileg, akár gyakorlatilag foglalkozik a tojáskereskedelem és kivitel kérdéseivel.

A magyar szakirodalomban feltűnést keltő, erősen gyakorlati irányú szakfűzet szövegét és színes ábráit nagy hozzáértéssel lovag Keissler Valér és vitéz Rozvány György, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal főfelügyelői állították össze, illetve készítették. A fűzet a Külkereskedelmi Hivatal pénztárhelyiségében (Budapest, V., Szechenyi-utca 2.) 1 P 50 fillérért kapható. Vidékről beérkezett rendeléseket a Hivatal utánvétellel teljesíti.

MARHATENYÉSZTÉSÜNK FEJLESZTÉSÉNEK ESZKÖZEI

Elsőrangú államérdek, tehát mindnyájunknak érdeke, hogy hazánk szarvasmarhaállománya nagy termelőképességű legyen. Hiszen a szarvasmarha teje elsőrangú népelelmész cikklet: tejet szolgáltat, melynek nem volna szabad hiányoznia egyetlen család háztartásában se, hol kis gyermekek vannak. Idegen országokba irányított kiviteli cikkletek közül is elsőrangú helyet foglal el a tehénéből készült vaj. Ha szarvasmarhánk nem lenne, veszélyeztetve lenne a magyar föld termelőképessége, mert hiszen tudjuk, hogy főleg a szarvasmarha-istállókba kerül ki az ürügy, mely a termőerőt biztosítja.

Csak egészséges, erőteljes alkatú és lényeges hibáktól mentes tenyészállattal remélhetünk sikert és hosszú ideig tartó termelést. Különösen a tenyészbírák kiválasztására érdemes fokozott figyelmet, mert a bíráknak jelentősége nagyobb állományunk fejlesztésénél. Hiszen a tehéntől évente csak 1 borjú származik, addig a bikától 50—60 borjú is származhat egy év alatt. A jó és értékes utódokat nemző tenyészbírákat ezért lehetőleg hosszú ideig kell a tenyésztésre felhasználni, az elnehezédést pedig kellő mozgással megakadályozni.

Hozunk áldozatot a nagyértékű szüklőktől származó borjak felnevelése közben, mert a beljük fektett töké bőven megtérül. A tarka tehének üszőborjait 3, bikaborjait 4 hónapig szoptassuk. Ha friss leföldött tej áll rendelkezésünkre, neveljük fel a szopós borjút mesterségesen, azaz itassuk leföldözött tejjel, mert ezzel az eljárással a felnevelés költségeit felére tudjuk lecsökkenteni. A negyedik héttől kezdve etessünk a borjuval a tejen felül zott zabot és finomszálú szénát. A levalásztást eszközöljük átmenetileg, hogy ne jöjjön le a borjurol a „tejhús”. Általában a fiatal állat fejlődésében nem szabad megállni, különösen pedig ha-

nyatlásnak bekövetkeznie, mert ha itt hibát követünk el, azt később nem lehet jóténni. Ezért egyéves koráig tartjuk jól a választott borjút: adjunk neki 1—2 kg fehérjedus (olajpogácsa, hüvelyesdara) abrakot és 3—4 kg réti vagy jómínőségű lucernaszénát. Ha nem lucerna, hanem rétiszénát etetünk, akkor az abrakhoz adjunk 20 deka szénasavas meszet, mert csak így biztosíthatjuk a csontozat kívánatos fejlődését. Egyéves koron túl nyáron már a legelő fedezi a növekedés marha tápsükségletét, télen pedig az abrakadagot ½—1 kg-ra csökkenthetjük, továbbá bőségesebben adhatunk oleosabb takarmányokat, így például vizenyős takarmányokat, tavaszi szalmát és pelyvát.

A növekedésközött csak akkor eresztjük bika alá, mikor 400 kg élősúlyt elért, ami a vázolt táplálás mellett 2—2½ éves korban fog bekövetkezni.

GYÜMÖLCSFAINK JÓ ALANYAI

Hogy bizonyos ojtott gyümölcsfánk erőteljes, egészséges lesz-e, hogy mennyit terem, mennyi ideig él, az legtöbb esetben attól függ, hogy milyen vadoncra (vad alanyra) ojtottuk a nemes rügyet, illetve nemes ojtó-gallyat.

Ha az almát vadalmára ojtjuk, akkor később kapunk termést, de almafánk egészséges, nagy koronát fog kifejleszteni. Tehát akkor ojtunk vadalmára, ha magastörzsű fákat akarunk nevelni utak, majorok fásítására, ha azonban törpe fát vagy alakfát, bokorfát akarunk az ojtványból nevelni, akkor szentiványi almára, dancin-ra vagy paradicsomi almára ojtunk.

Ha nagy, terebélyes kőrtéfat óhaj-tunk, akkor a vadaly vadkörte legyen, ha pedig korántermő alacsonyabb fát, akkor csakis a birs jöhet szóba mint alany. A birs alanya — legyen az almaalakú (birsalma) vagy körtealakú (birskörte) — a portugáli vagy angersi birs; de lehet birset ojtani galagonyára és vaddkörte is. A szilvánál a mirabolán és ritkábban a St. Julien magcsemétéje használatos alanyul, vagy pedig azok a helyi fajták, melyek az illető vidéken a legjobban diszlenek.

A cseresznyének legjobb alanya a vadcserezsnye, még pedig a világos gyümölcsöt érlelő. Kár cseresznyét sajtmeggyre ojtani, mert az eleinte ugyan gyorsabban nő, de rövidebb életű, kisebb fát nevel s öregedése közben évről-évre kevésbé értékes gyümölcsöt ad. A meggyet ojtjuk vadmeggyre. Hívósebb vidéken jó alanya a vadcserezsnye, száraz homokon a sajmmeggy is.

A kajsziabarackot homokos vagy vályogtalajon vadmajszi, meszes és kötött talajon pedig mandulára kell ojtani. A mirabolán-szilvára ojtott kajszi rövidebb életű lesz.

Az őszibaracknak a keserű mandula a legjobb alanya.

ANYAJUHOK TÉLI TAKARMÁNYOZÁSA

Télen széna, bizonyos nedvdús takarmány, pelyva, takarmányszalma és némi abrak adja az anyajuhok táplálékát.

Ha szénában nem kell túlságosan takarékoskodni, akkor az anyajuh 1 kg-ot kapjon napi fejadagul. De a bárányos anyának még takarmányinosít idején is biztosítsunk legalább ½ kg szénát, mert különben — a vitaminhiány miatt — angolkóros, betegesen gyenge lesz a bárány. Ha lucerna, here, borsószénát tudunk juhainknak adni, ezzel drága (fehérjedus) abrakfélét takarítunk meg.

Nedvdús takarmány is jusszon a bárányos anyának, így répakorona, vagy répa, burgonya, marhakarposzta, stb. A nedvdús takarmányokhoz (felszelelt gumókhoz, a szeeszkázt

marhakarposzta) hozzá, besavanyított répaszelethez) mindig keverjünk ¼—½ kg pelyvát.

A felsorolt takarmányféléken kívül lényeges szerepet játszik a juhok táplálásánál a takarmányszalma, így a fehérjében aránylag gazdag borsó-, lencse-, búkköny-, bab, továbbá a tavaszi árpa-, zab- és lencszalma.

Ha az eddig felsorolt takarmányoknak előírt adagjaiban nem volna meg a kellő tápanyagmennyiség, akkor abrakfélékhez nyulunk. Anyajuhok abrakolására fel lehet használni tengeri, árpát, zabot, cirokmagot, buzaocot, rozst, kölest és pohánkamagot; továbbá — különösen a fehérjehiány pótlására — borsó, bab, lóbab, búkköny, szójabab, „malomból-köny”, csillagfürt (legfeljebb 40 deka) daráját és olajpörccsáféléket, buzakorpát, szárított szeszmoszlókat és sörtörkölyt. Etessük ezek közül azt, amelyikben 1—1 kg keményítőért legolcsóbbnak mutatkozik.

De nagyon gazdaságos juhainkat odabocsátani azon alomszalmapetrecskéhez is, melyek más állatink (ló, szarvasmarha, sertés) alá szánunk, mert ebből a juhok még sok izletes, tápláló részeket (pelyva, gyomok, stb.) tudnak kiválogtatni.

A leírt elvek alapján készültek a következők szabványok:

- Üres (meddő) anyának ½ kg réti széna, 1 kg répa, ¼ kg pelyva, vegyes (hüvelyes és tavaszi) szalma, jóllakásig.

- Magasan vemhes vagy szoptató anyának 1 kg lucernaszéna, 1 kg borsószalma, 1—2 kg répa, ¼ kg pelyva, 30 deka dara és gabonaszalma válogatásra.

HOGYAN KÉRTHETÜNK TARTÓS VAJAT?

A falusi háztartásokban készült vaj ellen legtöbbször az a kifogás merül fel, hogy nem tartós, azaz egykettőre megavasodik.

A tejszín minősége alapvető fontosságú. Legjobb a teljesen édes, tisztán (tőgymosás, kézmosás után tiszta edényekbe fejt téjről) vett, tiszta izű tejszín. De már a szennyes, hagyamaizú, élesztős, gázos stb. tejszint nem is érdemes megköpülni. A vajot indokolt jól kimosni. A bent-hagyott irónak már a nyomai is elősegítik a vaj romlását okozó élesztők és penészek fejlődését. A gyurást addig kell folytatni, míg szabad szemmel vízceppeltek többé fel nem fedezhetünk a vaj vágási felületén. Az apró cseppekben bentmaradt víz ugyanis kedvez a romlását okozó csirák fejlődésének.

Megjelent a Gyümölcsstermelők Naptára az 1939. évrre. Közli az időszaki tenivalók hónaponként a gyümölcsösben, zöldséges és virágoskertben, czenkivül az esetleg fellépő kártevők, gombabetegségek kárpót és az ellenük való védekezést, ismerteti a hegyközségi törvényből a termelőket érdeklő részeket, stb. A nagy gondal és körültekintéssel összeállított naptár kapható: Budapest, IV., Gerlőczy-u. 11., III. 2.

Vannak még csodák. Igenis vannak. Persze ezek a csodák már a XX. század arányához igazodnak. Vagy nem csoda az, hogy egy teljesen új, kiftinő hangu *húzó harmónika* 12 pengőbe kerül? Vagy, ha egy felhurozott, jóhangu *legedő* 11 P 50 fillér? És nem lehetetlen, hogy egy öblös hangu, válogatott anyagból kidolgozott *törött* 30 pengő? És ki tudna például 50 fillérért előállítani és árusítani feketére lakkozott, mesés hangu *okarinát*, ezt az ügyes kis hangszeret. És a magyar nép kedvence hangszere, a *citera* 10 pengőért, nem kész csoda? Hát az 1 P 20 filléres 12 hangu *fianbatom*, másnéven xylofon, nem bámulatindító? 12 pengő egy mesés hangu, kiftinő hangu *mandolin* vagy *tambura*. Ugy-e, hogy vannak még csodák? De hol? Ezt kell jól tudni! **STERNBERG** *Kitráló udvari hangszerudvar*, Budapest, VII., Rákóczi-ut. 60. szám alatti szennypalotájában. Kérjen ingyen árjegyzéket.

KIS VASÁRNAP

KICSI MESE

Az oroszlán és a légy

Az oroszlán a barlangja előtt süt-kérezik, mikor az orrára száll egy arcátlan kis legyeveske.

Dühösen csap feléje, hogy elhajszolja. A légy elszáll, de a következő pillanatban ugyanarra a helyre repül vissza.

— Arcátlan féreg! — mordul fel az oroszlán.

— Én hatalmasabb vagyok, mint te, mert nem félek téled! — züm-mögi a légy.

— Pusztulj innen!

— Hajts el, ha tudsz!

Az oroszlán haragra gyul. Csapkod a hatalmas mancsaival, félelmetesen kinyújtja a karmait s kicsoritja a borzalmas fogait.

Mindez nem használ. Ha a légy felé kap, önmagát sebtől meg.

S ráadásul még folyton hallania kell:

— Győzz le, ha tudsz! Győzz le, ha tudsz! Én vagyok a hata masabb.

Az oroszlán megunja a hiábavaló csapkodást, felkel és bemegy a sötét barlangjába.

A légy pedig a barlang nyílásánál levő köre szál, hogy ott a győzelmi énekét elzüm-mögje.

Igen ám, de a nagy dicsőségtől elvakult légy nem látja a kő mellett kifeszített pókhálót és beleröpül...

Mikor már vérét szívja a pók, akkor siránkozik:

— Ó, jaj nekem! Az oroszlánt legyőztem s most egy nyomorult kis pók zsákmánya lettem!

Bizony, egy kis óvatos körültekintés többet ér a legnagyobb vakmerőség-nél is.

MÉZES JÁNOS

Apró vers

Szülőföldem...

Vajjon mikor láttak újra
Szülőföldem fehér tornyát?
Béreciden erdők lombját,
Hegypatakok kristályosodráit,
Patak mentén vadvirágot,
Nefelettest, szarkalábót,
Erdőidnek csalogányját,
Fülemüle édes hangját,
A madarak csattogását,
Buzakalász sutogását:
Ezt mind látni de jó volna,
Szülőföldem fehér tornyát.

HAJBA GYULA (Budapest)

KIS PAJTÁS,

most jól figyelj!

Fegyverrel ne játszál soha!

Sok halálnak volt ez oka.

*

Gyümölcshejat ne dobj földre,
Baleset lehet belőle!

*

Gonosz tréfát sohase üzz!
Te is könnyen bajba kerülsz.

Fejtörő:

egyszázötvenhárom nem al IA tüzelő (é=á)

(Megfejtése: Reptül a szörn)

ADÁS-VÉTEL

Eladok fésűsmerinó birkákat, ma-gas gyapjuhozammal. Az állomány 11 drb. hasas anya, 2-5 éves és 11 darab bárány, köztük 6 drb. herélt. Cim: Somogyi János, Nagybörzsöny.

A FALUSI OTTHON

A háziasszony „fizetése“

Hát bizony, még azt is megérik a férfiak, hogy rendes havi fizetést kell adniok a feleségüknek, amiért süt-főz, mos reájuk és a gyermeket neveli. Legalább is ezt sürgeti most egy angol képviselő, Sommerskill Edith asszony, aki rámutat arra, hogy egy háztartásban az asszony többet dolgozik és érdemel, mint a férj, aki a pénzt keresi.

Anny, bizonyos, hogy háziasszony-nak, anyának és feleségnek lenni a legnehezebb feladatok egyike. A leg-nehezebb, de egyuttal a legszembí-vatás is s éppen mert hivatás és nem elfoglaltság, vagy pláne pálya, nem hiszük, hogy havi bérrrel meg lehet fizetni.

Vegyük csak sorra, mi mindenhez kell értenie a jó háziasszonynak, hogy méltán viselje ezt a nevet? Er-tene kell a főzéshez, a mosáshoz, va-saláshoz, takarításhoz, bevásárláshoz, varráshoz, ruhák, butoranyagok tisztításhoz, foltozáshoz, szövéshez, ké-zimunkához, lakádiszítéshez, gyer-mekápoláshoz és neveléshez, idő-, munka- és pénzbeosztáshoz. S mind-ezekben felül részt kell vennie férje munkájában, gondjaiban is: a föld-mives asszony segít férjének a mező-i és kerti munkában, a kereskedő felesége az üzletben, a szellemi mun-kával foglalkozók, jegyzők, tanítók

feleségei pedig jótanácsokkal, eset-leg az írásbeli munkák egy részének vállalásával igekezznek férjeik ter-hén enyhíteni. S mindezen elfoglalt-ságok mellett nem szabad az assz-onynak „csak“ munkatársá degra-dálnia, mert ő a család kovásza, akinek lelkireje, vidámsága lendíti át hozzátartozóit az élet mélypont-jain.

Az angol képviselő, aki a feleség mindezen sokrétű munkájáért fix-fizetésben kér ellenértéket, arra hi-vatkozik, hogy a férjtől való anyagi függés terzése házsártossá és elkese-redetté teszi a nőt. Csak hogy valami-ről megfélekedzik az igen tisztelt képviselővel. Arról tudniillik, hogy a családtagoknak egymáshoz való viszony-át üzleti mértékkel megmérni nem lehet. A családban mindenki annyit dolgozik, annyit ad, annyival segít a másikon, amennyit csak tud, ott senki sem a saját kasszájára dolgo-zik, mert az összesség, a család jó-léte, megelégedettsége a családtagok-nak külön-külön jó létét és meg-elegetedtségét is jelenti. Aki „függet-len“ akar maradni, az ne menjen férjhez, s aki pénzbeli ellenértékét akarja látni egyéni munkájának, az ne legyen feleség és anya. Mert azt, amit egy asszony a családjáért tesz, pénzzel soha sem lehet megfizetni, annak jutalma csak a szeretet lehet.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

A családtagok egészségét óvni és ellenőrizni elsősorban a családanya feladata és reá hárul a házi ápolás terhes és sok gyöngédséget igénylő szerepe is.

*

Felvilágosult, értelmes ember nem hiszi a babonában és megvetés-el kerül a kuruzslók esztelen és bűnös manipulációit.

Magyar konyha

Zsemlyegombóc-leves. Négy zsem-lyét kockára vágunk és tejből meg-áztatjuk; belekeverünk egy kanál va-jat, három tojást és finomra vágott petrezselyemzöldjét, sót, hozzáadjuk az áztatott zsemlyét és annyi liszt-et, amennyit kíván. Mindezt jól el-kavarva, levesbe főzzük.

Parajfőzelék. Gyöngye parajt szárítól megtisztítva, megmossuk. Forró sós vízbe tesszük, ha felforr, szitára tesz-zük leöntjük hideg vízzel, jól kicsa-varjuk a levétől és finomra vágjuk vagy szitán áttörjük. Piros rántást készítünk, kevés fokhagymát adunk hozzá és a parajjal együtt egyideig párolni hagy-juk, akkor vízzel feleresztjük és hagy-juk jól elforrni. Zsemlyéből ujjnyi vas-tag szeleteket vágunk, tejjel meglocsol-juk, felvert tojásban megmártjuk és forró zsírban kisütjük. Tálaláskor a ki-sült zsemlyeszeleteket a paraj tetőjébe tesszük.

Üröcomb savanyuan. Az üröcomb-ből kiszedjük a csontokat, besózzuk és fokhagyma-gerezdekkel megdug-dossuk. Hagymát, gyökeret, borsot, kakukkfvet, babérlevelet, ecetet és annyi vizet adunk hozzá, hogy a combot ellepje és azzal puhára főz-zük. Barna rántást készítünk és fel-eresztjük savanyú lével, ha elfőtt, megsűrjük és beletesszük a combot és tejfölt adunk hozzá. Makaróni-val vagy zsemlyegombóccal adjuk asztalra.

Turós barátfüle. Fél kilogramm lisztből és 2 tojásból tésztát gyu-runk és átlátszó vékonyságra ki-nyújtjuk. Kis tányér turót négy tojás sárgájával, finomra vágott kaporral, néhány kanál tejfőllel, sóval elkeve-

rünk, a tésztát kisimított nyújtó-deszkán, egy darabot tojásfehérjével bekenünk és kávéskanállal kis cso-mókat rakunk rá a turóból. A ki-nyújtott tésztával leboritjuk, le-nyomkodjuk és csőregetésközel szögletes tászkákat vágunk belőle. Sós vízben megfőzzük, szitán le-surgatjuk, aztán megsóva, vajban vagy zsírban főlrázzuk, kevés ideig még tűzőn hagyjuk, majd tetejét tu-róval meghintve tálaljuk be.

Turófésztá lerakva. Készíts fél liter lisztből 3 tojással gyurutott tésztát. Ha meggyurtuk, vagdoljuk el tojásnyi nagy-ságra. Nyujtsuk ki mindegyiket olyan nagyra, mint egy tányér. Közben készít-sünk egy nagy lábasban forró vizet. Ha forr a víz, egyenként főzzük ki benne a tésztát. Ha kifőtt, hideg vízbe tesszük és utána szitára, hogy jól lecsurogjon róla a víz. Elkavarunk egy kanál írósvajt 4 tojással, tesszük hozzá egy tányér friss turót, egy kanál lisztet, 4 kanál tejfölt és sól ízlés szerint. Kikenünk egy olyan nagy edényt, hogy a tésztalap szépen be-lerférjen. Beletesszük egy tésztalapot és szép simára rákenünk egy jó kanálnyit a turóból. Ezt ismételtük, amíg csak van tésztánk. Sütőben 3/4 óráig hagyjuk sülni és kerek tálon tálaljuk.

IGAGYÖNGYÖK

Keresi a magyarság jövő boldo-gulását. A nemzet minden hívősege azon fáradozik, hogy győgyírt nyujtson a gondokkal küzdő hazá-nak. De ebben a nagy erőfeszítés-ben oroszlánmunkát a magyar édesanyák végezhetnék. Az ő áldo-zatos életszolgálatuk népesíti em-berseregekkel a magyar rónát és az ő önfeláldozó, nevelő munkájuk ne-veli a tisztánlátó, hazafiansan gon-dolkodó jövő nemzedéket.

*

Jó a gyermeked? Örülj neki. Rossz? Bánkódj magadon.

*

Az irigyet nem az bántja, hogy valami a tied, hanem az, hogy nem az övé.

Segíts magadon...

Atyámfia az Urban, ne csak akkor légy ember a talpadon, amikor ékesen hangzó cigányzenére andaloghatsz és akár tiz helyen is kirugthatod a ház oldalát, hanem akkor is, amikor a sors egy bokán kólintott, hogy hirtelenben azt sem tudod, melyik láb-badra helyezkedj, ha állva akarsz ma-radni. Mert van az ugy is, hogy jég veri el az ember szándékát és ménkü-csap a legjobb akaratába, meg viz-ömlés borítja el a legmagasabb törek-vését is. De ám ilyenkor legyen ember az ember. És pedig ne sopánkodó vénasszony, hanem keménynézésű, összeszorított ajkú férfi. Mert a baj furcsa szerzet. Ha észreveszi, hogy megijedtél tőle, a nyakadra lép és le-gázol egészen. Ha látja, hogy szembe-nézel vele, megtorpan és visszahúzódik. Akkor már fölényben vagy és legyőzheted.

A csatát akkor veszed el legtobb-nyire, ha mások segítségére akarsz számítani. Azokéra különösen, akik a jót siettek megosztani veled. Értel-metlenül bűmálnak rád és nem fog-ják megérteni, hogy te is bajba ke-rülhettél.

Nem várhatod attól, aki a pénze-det megosztotta, hogy a szívet fel-lezze veled! S attól, aki a kenyeredet felezte, hogy a lelkét ossza veled. S aki a borodat kihörpintette, hogy he-lyetted ürítse a keserűség kelyhét. Miért akarná nekik rosszat? S miért követelnél tőlük olyan nagy áldoza-tot?

Kiméld meg őket. Ne is panasz-kodj nekik, s barátaid maradjak, ha ismét jól megy a dolgod...

Addig is segíts magadon!

Mézes János.

Egy kis mosoly

— Rém izgalmas ez a kupamérkő-zés.

— Miért mondd kupamérkőzés-nek? Hiszen amint látom, itt nem-csak kupán vágják egymást!

*

— Képzeld csak, Salgó ur, tegnap az ebédnél a tulajdon vejem azt mondta nekem, hogy: „gazember“.

— Nagyon helyes, elvégre családi körben ne legyen titok.

*

— Maga egy hülye fráter!

— Maga pedig egy részeg disznó!

— Jó, jó, de én holnapra kijózanod-m, ellenben magam holnap is egy hülye fráter marad.

*

— Miért vered úgy azt a hajás-babát, kisleányom?

— Mert rossz.

— Miért rossz?

— Mert arontottam.

*

Háziasszony: Szabad még egy szelet süttel megkínálnom?

Vendég: Oh igen, de csak egy egész icike-picike darabbal. Olyannak, mint amekkorát először tetszett a tá-nyévomra tenni.

*

— Igaz, hogy dadogó-iskolát akar-nak létesíteni a községünkben?

— Igaz.

— Ez érthetetlen.

— Miért?

— Ki akar majd megtanulni da-dogni?

MINDEN UJ
ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti

Január

22 VASÁRNAP

Vince, Artur

23 HÉTFŐ

Ralmund, Zelma

24 KEDD

Timót, Tádé

25 SZERDA

Pál mestérése

26 CSÜTÖRTÖK

Polikárp, Vanda

27 PÉNTEK

Aranysz. sz. János, Lochár

28 SZOMBAT

Nol. sz. P. Károly

A nappal tartama január 28-án: 9 óra 21 perc; a hét folyamán 17 perccel nő. — A hold fénycváltása: Első negyed január 28-án.

Egy munkácsi hős temetése Szegeden

Január 14-én, szombaton, nagy gyászpompával temették el Szegeden a Munkács védelmében hősi halált halt *Ecsedi Csapó József* főhadnagyot. A hős kopsorsját vítézi lepellet borították le. Ezek és ezek álltak körül megrendült lélekkel a koszorúk rengetegétől elborított kopsorót. A katalok mellett egyik oldalon a kecskeméti *Rongyos Garda* állt őrséget, a másik oldalon pedig katonai díszőrség. *Pálffy József* polgármester, *Szabka Kálmán*, *Kószó Béla* busuztatták *Csapó Józsefet*. A sírnál *Durkó László* református lelkész mondott imát, majd a *Himnusz* hangjai mellett leeresztették a sirba a kopsorót.

Be kell jelenteni a 18 éves magyar állampolgárokat. A belügyminiszter rendeletét szerint minden magyar állampolgár életének 19-ik évébe való belépését annak az évnek január 31-én, amelyben a 18-ik évét betölti, bejelenteni köteles. Azok tehát, akik az 1921. évben születtek, tehát 1939-ben betöltik a 18-ik életévüket, bejelentési kötelezettségüknek 1939. január 31-éig pontosan tegyenek eleget. A bejelentés erre a célra szolgáló bejelentőlapok kitöltése utján történik. A bejelentés megtörténteért a bejelentésre kötelezettel együtt a szállásadó (családfő) is felelős.

Létay Ernő országgyűlési képviselő meghalt

Január 13-ára virradó éjszaka, hatvanéves korában hirtelen meghalt *Létay Ernő*, a *biharnagybajomi* választókerület országgyűlési képviselője. *Létay Ernő* jogi tanulmányait Budapesten, gazdasági tanulmányait németországi egyetemeken végezte. A világháború alatt százados rangban a 2. honvédszávezrednél teljesített szolgálatot és több kitüntetést kapott. 1916-ban időközi választáson került be a parlamentbe. A forradalom után tagja volt a második nemzetgyűlésnek, majd az országgyűlésnek, mint a *biharnagybajomi* kerület képviselője. *Létay Ernő* temetése január hó 15-én folyt le Budapesten, a *Kerepesi-úti* temető halottsházából a református egyház szertartása szerint, nagy részvét mellett. A gyászszertartást *Ördög Lajos* biharnagybajomi református lelkész végezte; politikai barátai nevében *Szilágyi Lajos* dr. felsőházi tag mondott búcsúbeszédet.

Rendelet a Cseh-Szlovákiában lévő magyar politikai foglyokról

A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki annak a megállapodásnak a végrehajtásáról, amely *Magyarország és Cseh-Szlovákia* között a politikai bűncselekményekre adandó közkegyelem tárgyában létrejött. A rendeletben a miniszter felhívja az alispánokat és polgármestereket, tegyék közhírré, hogy mindazok, akiknek hozzátartozójuk vagy közeli ismerősük valamilyen katonai vagy más politikai bűncselekmény folytán *Cseh-Szlovákiában* még jelenleg is fogságban, avagy rendszeri őrizetben van, illetőleg ezideig még nem tért vissza *Magyarországba*, az illető nevét és közelebbi adatait jelentésükbe sűrűsően, a helyi közigazgatási hatóságnál.

Rendezzék végre a cigánykérdést. A cigánykérdés rendezése érdekében az *Alsóudánantúli Mezőgazdasági Kamara* (Kaposvár), sűrűs és gyökeres intézkedések megtételére kérte fel a földművelésügyi minisztert. Mint megoldási lehetőséget felemlítette, hogy a települési kapcsolatosan a cigányokat egy helyre telepítsék és ott szigorú ellenőrzés alatt tartásukat, látartásukat vonják el, stb. A kamara teljes bizalommal kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a belügyminiszterrel egyetértésben teremtsen végre rendet ebben a régóta vajdó kérdésben.

Öt ház porráégett egy gyermekcsiny miatt. Bukarestből jelentik. Egy tizenkétéves fiú gonoszsága majdnem felgyújtott egy egész falut. A prahovamegyei *Vlădeni* faluban egy csintalan gyerek azzal szórakozott, hogy petróleummal öntötte le macskáját és azután meggyújtotta. A szegény állat fájdalomban a padlásra szaladt és felgyújtotta a szénát. A ház percek alatt lángokban állott és a tűz a nagy szelben a szomszédos házakra is átterjedt. Öt ház porrá égett.

A 2. házartási vándortanfolyam *Balatonlellén* 1938 december 18-án tartotta szép sikerű záróvizsgáját *Imre Sándor* kaposvári téli gazdasági iskolai igazgató elnöklésével. A növendékek értelmes feleletei és a kiállított ételneműek, továbbá a varrt fehérneműk és kézimunkák mind beszédes bizonyosságai voltak a növendékek szorgalmának. A tanfolyam *Alsokon* (Somogy m.) folytatja munkáját.

Halál a romlott kelkaposztól. Halálos ételmérgezés történt január 14-én este Budapesten, az *Üllői-ut* 120 számú házban. Orvosi megállapítás szerint a *délben elfogyasztott kelkaposztafőzeléktől* egy egész család megbetegedett és közülük *László Ferenc* 70 éves eltartott pár órai szenvedés után meghalt. A család másik három tagját súlyos, életveszélyes állapotban vitték a mentők kórházba.

Gazdaköri közgyűlés Csepregen. A csepregi gazdakör január 6-án tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a *sopronmegyei Gazdasági Egyesület* részéről *Simon Géza* ügyvezető alelnök, a hatóság részéről *Balogh Dénes* főszojgábiró és a tagok nagy számban jelentek meg. *Filinger József* elnök üdvözölte a megjelenteket, majd *Simon Géza* alelnök ismertette a gazdákkal az időszerű kérdéseket. Ezután *Balogh Dénes* főszojgábiró tájékoztatást adott a lőpörtyűvárosokról. A választások során elnök lett ismét *Filinger József*; alelnök: *Szabó Vince* János; jegyző: *Zauf* János; pénztáros *Pájer József* és ellenőr *Csécseyi* Ferenc.

Házasságkötés céljából szakiskolát végzett gazdá, megismerkedne jobb birtokos család 18—35 éves leányával. Érdeklődők *Házasság* jelleg alatt írjanak a *Vasárnap* kiadóhivatalába, amely a leveleket továbbítja a szóbanforgó címre.

Autóbaleset érte a *Cselényi házaspárt*. *Cselényi József*, a Nemzeti Színház volt tagja és felesége január 15-én, vasárnap hajnalban autótútnak igyekeztek hazafelé *Ónd* vezér-téren lévő lakásukra. A Külső *Kerepesi-úton* az autótaxi összeütközött a *BY 091* rendszámú teherautóval. Az autó ablakai betörték és a házaspár hátrazuhant az ülésen. *Cselényiné súlyosabban*, férje könnyebben sérült. A mentők elsősegélyben részesítették *Cselényieket*, azután saját kérésükre a lakásukra vitték őket.

Hasított körmű állatok nem hajthatók fel a hevesi vásárra. Heves községben január hó 23-án tartandó országos vásárra és február hó 1-én tartandó hónapos vásárra a hasított körmű állatok felhajítása tilos.

Lopott fegyverrel követték el merényletet az orvadvásáron. Vakmerő támadás történt január 14-én a *kiritópustai* erdőben. *Erdélyi Aladár* úr országgyűlési képviselő 21 éves fia kilovagolt, az erdőben, ahol orvadvásárok megtámadták és rálöttek. Ifjabb *Erdélyi Aladár* a vállán szenvedett sebesülést. A támadás után a merénylők megszöktek, de megtájták a fegyvereket, amelyekről megállapították, hogy a *paksi főszojgábiró hivatalból* származnak, ahol *bűnjelent* voltak lefoglalva. Az orvadvásáron innét rabolták el a fegyvereket. A nyomozás megindult.

Aki a világ leggyávább emberének vallja magát. *Hiscock* Arthur stratfordi (Anglia) vállalati igazgató agyonlötötte magát. *Bucsulevelében* a világ leggyávább emberének vallja magát. Egy évvel ezelőtt ki kellett volna huzatni fogait, de annyira rettegett a fogótól, hogy nem volt bátorsága fogorvoshoz menni. A hónapokon át önmagával folytatott viaskodás és önmarcangolás teljesen felborította lelki egyensúlyát.

Egy házaspár a Balatonba fulladt. Január 15-én délután egy *balaton-szőlési* házaspár *Balatonendréről* jövet a tihanyi révátkeles helyén gyalog akart átmenni a Balatonon. A tihanyi part közelében a megvekonnyodott jégrétegek beszakadtak. Az asszony holttestét kihúzták a Balatonból, férje eltűnt a jég alatt.

Hadnagyavatás a Ludovika Akadémián

Bensőséges ünnepség keretében avatták fel január 15-én, vasárnap délelőtt a Ludovika Akadémia új hadnagyait. A honvédség fejlesztése és korszerű kiépítése folytán előállt nagyobb tisztviselőségű kiegészítésére augusztus 20-ika helyett már január 15-én került sor az akadémia legidősebb évfolyamának felavatására. Az istentisztelet után a felavatandók a Ludovika Akadémia előtti térségre vonultak. A diszelményen a katonai előkelőségek sorában foglalt helyet vitéz *Gömbös Gyuláné*, akinek idősebbik fiát, vitéz *Gömbös Ernőt*, most avatták tüzérhadnaggyá.

Vitéz *Kistoronji Denk Gusztáv* lovassági tábornok, a honvédség főparancsnokhelyettesét, a kormányzó képviselőjét, kurtszó fogadta, majd a *Himnusz* után vitéz *Kisbarnaki Farkas* Ferenc vezérkari ezredes mondott magasszámnyalású beszédet. Ezután a fiatal hadnagok ünnepélyesen letették az esküt. *Papp* Ferenc rangidős gyalogos hadnagy tolmácsolta a felavatottak halálját az Akadémia és a tanári testület iránt. Végül vitéz *Denk Gusztáv* lovassági tábornok a kormányzó nevében intézett szótazot az új hadnagokhoz.

Ugyancsak vasárnap avatták fel a *Ludovika Akadémia II. csoportjának* növendékeit. A fényes ünnepség a hívősvölgyi parkban folyt le. Ezen az ünnepélyen a kormányzót vitéz *Sónyi* Hugó gyalogsági tábornok képviselte.

12.000 cseh hagyta el Ungvárt

Ungváron lefolyt a felszabadulás utáni első népszámlálás. A városnak a már régebben hozzácsatolt részekkel együtt *22.687 lakosa van*, ebben a számban már benne vannak a menekültek is. A népszámlálást nem lehetett lefolytatni az ugynevezett *Lövöldén*, a *Petrőczy-úton* és a *szőlőhegyen*, mert ezeket a részeket még a csehek tartják megszállva. E részekkel együtt Ungvár lakosságának lélekszáma valószínűleg eléri a 25 ezret. A statisztika eredménye szerint tehát körülbelül *12.000 bevándorolt cseh és ukrán tisztviselő hagyta el a visszakertült Ungvárt*.

Ismeretlen haldoklót hagytak a kórházban és eltűntek. A *kiskunhalasi* kórház ambulanciáján megjelent két tanyai férfi s egy súlyos beteget hagytak ott. Mikor a kórházi orvos megvizsgálta, megállapította, hogy a beteg haldoklik és nem is akarta fölvenni. Keresték a beteget hozó két férfit, de azok akkorra már eltávoztak. A beteg pár óra múlva meghalt s most nem tudjuk, ki a halott és kik voltak azok, akik a kórház rendelőjébe hozták. A nyomozás megindult.

Fogával kapta el a rálött puskagolyót. *Anneman* Tivadar newyorki büvész a kanadai rendőrség országos lövészversenyén fogadást ajánlott, hogy fogával kapja el a rálött puskagolyót. Egy rendőr vállalkozott az új Tell szerepére. Nevének kezdőbetűit belekarolta egy golyóba és azt harmincöt méter távolságból kilötte a büvész felé. *Anneman* vállágyorsán sarkonperdült, a földre bukkott és a lövész kezébe köpte ki szájból a még meleg puskagolyót, amelyen világosan láthatók voltak a rákarcolt kezdőbetűk. A jelenlétű tizenkét filmfelvétel készült. A mutatóvány előtt és utána megvizsgálták *Anneman* száját. Az ellenőrzés teljesen kizárta minden csalást, vagy összeállítás lehetőségét. A büvész, akinek hajaszála sem görbült meg, kijelentette, hogy a vakmerő kísérlet előzőleg hat ember életébe került. El is hiszik. S azt is, hogy ezen a foglalkozáson ágon aligha lesz túltermelés.

Egy magányos szigetre vágynak az emberek. Az angol nemzeti alapítvány pályázatot hirdetett a teljesen lakatlan, nyolc kilométer területű *Calf* szigetecskére gondnoki állására, a sziget növény- és madárvilágának gondozására. Az első 24 óra alatt közel *1200 pályázó jelentkezett a világ legmagányosabb foglalkozására*. A pályázók eleokra 16—70 évig terjed; tulnyomó többségük hangoztatja, hogy fizetés nélkül is örömmel menekülne az emberek elől, mert megcsömörlött a civilizációtól.

Falusi szociális szolgálat Romániában. Most lépett érvénybe az a román törvény, amelynek értelmében minden egyetemet végző fiatalember és leány bizonyos időn keresztül a *falvakban* ugynevezett *szociális szolgálatot* tartozik teljesíteni. A törvény életbeptévelyé párhuzamosan most rendelet jelent meg, amely előírja, hogy minden egyes községben *kulturháza*t kell létesíteni. A szociális szolgálatot végző diplomások a kulturházból fogják tevékenységüket irányítani.

Szörnyű szerencsétlenséget követett el egy fogházigazgató. A múlt nyáron nagy felháborodást keltett az amerikai közvéleményben az az embertelen tett, hogy *Frank Craven*, a *filadelfiai* fogház főfelügyelője, *hat rabot elevenen megégettett a fogház celláiban*. A bestiális fogházfelügyelő felesleges hatóságai tőlük telhetőleg védelmezték és igyekeztek megmenteni tetteinek következményeitől. A bűnper csak most fejeződött be és *Craven* valóban tulenybe büntetésbe szabadult: *csupán másfél évi fogházra* uttették. Büntetését ugyanabban a börtönben kell letöltenie, amelynek vezetője volt.

Rövid
történet

Hajások

Írta: Békeffi József

Apám hajókormányos volt egy dunai uszályon. Nagypapám is az volt. A családi szájhagyomány egy emlékszik meg minden ösömről, mint rettenhetetlen vízienerről, akiknél hajókormányosság, vagy hajóskapitányosság több volt, mint hivatás: küldetésük volt. A nagypapám már nem ismertem. De apámra ma, husz évvel halála után is olyan tisztán emlékszem, mintha még most is itt volna közöttünk. Öszintén meg kell vallanom: nem szerettem. Testvéreim is rettegtek tőle. Havonta két-három napot töltött közöttünk. Ha megjött a felsővárosi kicsiny házukba, ugyszólván megnémultunk. Anyám nem énekelte a konyhán. A láncoskut sem csörgött olyan lármásan, mint egyébkor: óvatosan húztuk fel a vizet.

Apám az időt, amit családja körében töltött, rendszerint átáludta. Csak délben és este láttuk az étkezéssel és ilyenkor is csak félve-lopva mertünk ránézni. Keveset beszélt s akkor is csak utasításokat vagy parancsokat adott:

— Sándort jövőre a reáliskolába iratod, — szólott egyziben az anyámhoz. — Terka a polgáriba megy. Ezt a vézna kölyköt, — ezt reám, a harmadik gimnazistára értette — három év múlva magammal viszem a hajóra, majd én embert csinálók belőle.

Szélesvállú, izmos ember volt. Zömök alkatu, nehéz járása, nagy kezek fejjel, két oldalt legelő fekete bajusszal, sötétszürke szemei felsőbbrendű nyugalmat sugároztak és mosolyogni sohasem láttam.

Ha szoba állt velünk, katonás tartással kellett előtte megállniuk és kérdéseire a rövid igennel vagy nemmel kellett válaszolnunk. De amikor kitétte lábát a házból, visszakaptuk hangunkat. Az udvar zengett ordításunktól. A kertben órákig kergetőztünk és hemperegünk. Anyám a konyhaajtóban állva, megértéssel és szelid mosollyal gyönyörködött rakoncátlan gyermekeiben.

Apám elutazása után az anyám minden alkalommal elismételte azt, amit már számtalanszor hallottunk:

— Édesapátok nemesszívű, jó ember. Éjjel-nappal harcol a vízzel, hogy családjának gondatlan életet biztosítson. Igaz, hogy szigorú, de ez is csak javatokra szolgál.

Kétkedve hallgattam a szelid oktatást. Arra gondoltam, hogy az apám valami gonosz varázslat alatt él, vagy fogadalmat tett és csak akkor mutatja ki szeretetét, ha már százszor körülhajózta a földet, vagy kinevezik kapitánynak. Csak egyszer sétált volna velem végig a korzón, vagy csak egyszer simogatta volna meg a fejemet, megbocsátottam volna neki zordságát.

Végre kinevezték kapitánynak. De az apám maradt, aki volt. Megközelíthetetlen köszobor, akizhez sem gyöngédséggel, sem bizalmasodással nem közeledhetünk. Felöltöttünk és beletöröttünk apám természetébe.

Elkövetkezett az idő és nekem mennem kellett. Sok kedvet nem éreztem a hajósmesterséghez, de az apám elhatározása megmáshatatlant volt. Kérésére felvettek hajólegénynek és mellé osztottak be.

Nehezen szoktam meg a járást az ímbolygó hajófedélzeten. Eleinte irítottam a piszkos és nehéz munkától, de hónapok alatt megszoktam ezt az új életet. Ha az ember felszűrölja a fedélzetet, kitakarítja a kabinokat,

előírás szerinti rendben tartja a köteleket, vasmacskát, a mentőcsónakot, elegendő fát és szemet hord a gépházba, megfőz a személyzetnek, utána átadhatja magát a víziélet örömeinek. Persze ez csak pár perc naponta. Ilyenkor aztán gyönyörködhetik a partok festői szépségében, elmerenghet egy-egy erős kanyar után feltűnő új panorámában, vagy a víz sima tükrén és messziről elnézheti a kerékálláson dolgozó kormányos munkáját.

Egy borus októberi éjjelen léptem fel először a kerékállásra. Az apám hívott magához. Oly sötét volt, hogy a saját lábamat sem láttam.

— Jól nyisd ki a szemed! Nézz előre! — parancsolta. — Látsz valamit?

Meregettem szememet, mégsem láttam semmit. Az apám mellett állt, kezében a kormánykereket fogta és kissé előrehajolt.

— Még most sem látsz semmit? — kérdezte emelt hangon. — Ott jobbra áll három nyárfa, azt célozom meg, mert egyenes irányban homokra futok.

Fordított a keréken. A hajó irányt változtatott. Percek múlva újra szólt hozzám.

— Most balra viszem a hajót. Irány az a sűrű cserjés a parton.

Szemem lassan hozzá szokott a sötétnek. Örömmel fedeztem fel a partok homályos csikjait, amely alig érzékelhetőleg vált el az ég színétől. Ez volt az első komoly lecke a hajón. A másodikat november végén kaptam.

A vontatógőzök javítás céljából Baján vesztegelt. A társaság egyik kormányosa megbetegedett s helyette az apámot rendelték ki az uszályára. Nekem is vele kellett mennem. Dermesztő hideg éjszaka volt. A vontatógőzöknek ugyancsak erőlködni kellett, hogy a zajlás előtt elérje a végcélját. Dolgozott is derekasan. Az utána köttört tizenhárom, terméskövel megrakott uszály sebesen siklott le a vizen. Az apámmal az utolsó uszályon teljesítettünk szolgálatot.

Hajnali három órákor felbújt a gőzsip a vontatón. Vészit jelzett. Apám azonnal tisztában volt a helyzettel. A vontató kormányosa későn vette észre az előttünk levő hidat és már nem tudja nyilegyenesen átvezetni a pillérek között az uszályort. A sorban utolsó egységgel kellett megfognunk a hajókat, hogy megelőzzük a torlórást.

A gőzsip bugott elnyújtottan, fájdalmasan és a hajók tovább usztak lefelé.

— Ki a vasmacskával — hangzott apám parancsa.

Ebben a pillanatban hallom, hogy a láncot felszabadították a hajó orrán. A lánc csörgő, a víz csobban, a vasmacska elmerül, de mi uszunk tovább.

— A hátsót is! — hangzik fel az új parancs.

Az óriási mancu kétmázsás vasmacskák is elmerülnek a vízben és a sziklás fenékben nem tudnak megkapaszkodni. Az uszályok feltartózatlanul haladnak a megsemmisülés felé. Ha a sodrás erejével a pilléreknek vágódó nehéz uszályok nem zuzónának össze, úgy az egymásra torló hajósr magával viszi a hidat.

— Gyuri! Gyuri! — ordít az apám. — Ki a partra Pillanatok alatt benn ülök a csónakban. Elfokom az uszálytól s meg-

feszített tépőben evezek a part felé. Amint partot érek, röpi felém a hajóról a gyűrűbe csavart dobókötél. Nem láttam, csak suhanását és a leeső baba puffanását hallottam. Így találtam rá. A dobókötél hajón levő végére már ráerősítették a drótkötélet. Ekkor újra felhangzott az apám parancsa:

— Amoda feljebb északra a nyárfa!

Minden erőmet összeszedve, húztam ki a partra a drótkötélet. Maga a kötél is nehéz s a víz sodra is nekifekszik, de a tudat, hogy most vizgázom, megsokszorozta az erőmet. Végre a kezemben éreztem a géhídeg drótkötélet, ráhurkoltam a magammal hozott fahasábra. Körülszaladtam vele a nyárfát s így rögzítettem meg a kötél végét.

A drótkötél lassan kiemelkedett a vízből. Szivem összeszorult, attól féltem, hogy a lefele uszó rendkívül súlyos hajó húzóereje tövestől tépi ki a nyárfát, vagy a hirtelen megfeszülő kötél elpattan. S akkor a katasztrófa elkerülhetetlen.

A megfeszülő kötél nyomása reccogva-roppogva nyuzta le a fa kérget, de a törzs kibirta a terhet. Megmenttem az apámot, a hajókat és a rajta levő embereket.

Egy óra múlva nyugodtan hajóztunk tovább. A kikötés izalmában nem vettem észre, hogy véresre sebeztem kezeimet. A vízből kihuzott drótkötélre a nagy hidegben azonnal ráfagyott a víz és az éles jégcsapok összevágták tenyeremet meg az ujjaimat.

Apámhoz léptem és nem kis büszkeséggel mutattam hői viselkedésem bizonyítékát: véres tenyeremet.

Az apám végignémtelt rajtam. Váratlanul és indokolatlanul úgy képen teremtett, hogy egyensúlyt veszítve, elterültem a fedélzeten.

— Máskor jobban vigyázz a macsodra! — mondotta nyugodt hangon, mintegy magyarázatképen.

Ilyen volt az apám. Ma, husz évvel a halála után, is áldom emléket és szeretettel gondolok arra a férfira, aki — embert nevelt belőlem.

Találja ki!

1. MI AZ A „LÓERŐ”?
2. MIT ÉRTÜNK „KALÓRIA” ALATT?

A levelezőlapra irt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére Budapest (V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni, *tíz napon belül*. Elkészve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes válaszokat küldenek, előfizetői táborunk tagjai és előfizetési díjhátrajtuk nincs.

A *Találja ki!* eredményét a 7-ik számban közöljük.

Az első számban közölt *Találja ki!* megfejtése:

Uj év, uj reménység.

Beérkezett harminché helyes megfejtés. Jutalomkönyvet küldtünk Szép József (Kékes)

Rehecski István (Gagyapáti) előfizetői címére.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazít!

A mi költőink

Imádság

Vegyük le a kalapunkat
Az idő-ur előtt.
Kérjünk buzás, pirosboros
Szerencsés esztendő.

Hogy angyalimádság legyen
Az életünk ege.
Földbe mélyen barázdázzon
Az igazságaige.

Uj történelmet írjanak
Hősök és szegények.
Viláamesébe' sóhajtsón
Egy szép, magyar ének

Sorsunkra Isten vigyázzon,
Szánkba legyen falat:
Hogy békeségben élhessünk
A csillagok alatt!

GÁLL FERENC
(Budapest).

Nagypapám,

ki el-nélezt a
messzegebe,
szászor és szászor
fejembe véste:
becsülni kell
a szenvedőt,
a dolgozót,
a magvetőt,
ki várva-várja
a tavaszt:
aki paraszt.
Becsülni kell, mert
— ide vagy oda —
paraszt nélkül
nem lenne soha,
se másnak, se nekünk,
Istendáolta
fehér kenyerenk...

ASZTALOS KÁLMÁN
(Csanádpalota)

Könyves mezőn

Parasztmező paraszttelke
A szívemet megölelte.

S fátyolába becsavarta,
Ha bolyongtam néha rajta.

Minden nesze egy-egy szó volt.
A fülemnek jój, de jó volt.

Eke fajdult, kapa csörrent,
Szél sóhajtott, felhő hörrent

Pár szem eső is leszállott,
S a sok felhő szertemálott

És a hold úgy hevenyében
Felszökött a jegenyére.

Ez a tájék, ez az este.
A szívemet átölelte.

Szeretőmet idehittam,
Könyves mezőn könnyet rittam.

RÁCZ KÁROLY
(Berekböszörmény)

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1926-ban Argentínába kivándorolt nyugatbányászorsról semmit nem tudok; fontos ügyben szeretnék vele érintkezni jutni. Milyen módon kereshetném vele az érintkezést? (V. J., Kun-ágot.) — **Felelet:** Forduljon kérszélvel a Kivándorlókati és Visszavándorlókati Védő Irodához, Budapest, VIII., Piumelut 4.; esetleg írjon az argentinai magyar követségnek (Buenos-Aires, Calle Callao 1150.); végül kérje fel a *Radló* „Mit írzen” rovatvezetőjét, hogy rövidhullámú adószámán során hívja fel nagybátyját jelentkezésre. Címe: Magyar Radló „Mit írzen”, Budapest, VIII., Sándor-u. 7. Természetesen minden esetben közölje nagybátyja valamennyi ismert személyi adatait.

Kérdés: Tizenhét éves fiám géplakatos, vagy szerelőtanoncak szeretne Budapestre menni. Honá forduljunk? (K. D., Nyulfalva.) — **Felelet:** A leghelyesebb, ha ötával feljön Budapestre, vagy felkildít 5t pesti rokonhoz, vagy jóismerőséhez. A tanoncszerződés megkötésekor a fiának is jelen kell lennie.

VASÁR ÉS PIAC

GABONATÜZSDE

Kérdés: 14 pengő... Kérdés: Egy mezőgazdasági ingatlant... Kérdés: Az uram bevonult katonának...

Kérdés: Egy mezőgazdasági ingatlant... Kérdés: Az uram bevonult katonának...

Kérdés: Az uram bevonult katonának... Kérdés: Forduljon a főszojgabírói hivatalhoz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

K. A. Ujkigyó: Jöleső érzéssel... P. J. Murakeresztúr: Hálásan köszönjük...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta... Készárnyék. Buza 77 kg-os tiszta...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani... Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani...

Allandó közvéltések hétköznapok:

6.45: Torna, utána hanglemek. 10: Hírek. 10.30: és 10.45: Két felolvasás. 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó. 12.40: Hírek. 13.30: Pontos idő, időjárás- és vállalatjelentés. 14.35: Hírek. 15: Piaci- és élelmiszerárak. 16.45: Pontos idő, időjárásjelentés. 16.45: Hírek. 19.40: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, I. 23.

12.10: Kiss Judit zongorázik. Zsámboki Miklós gondolkodik. 13.30: Katonazene. 16.15: Diákféltára. 17: Esztergontól Kassáig. 17.30: Kertész Lajos énekel. 18.30: Cigányzene. 19.45: „Isten rabjai”. (A magyar rádió jubileumi pályázatán első helyen jutalmazott hangjáték) Gárdonyi Géza regénye nyomán Jata Barsi Ödön. 21: Beszárkányzenekar. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Zathureczky Éde heggedül. 22.40: Hanglemek.

KEDD, I. 24.

12.10: Cigányzene. 13.30: Filmrészletek (hanglemekről). 16.10: Asszonyok tanácsadója. 17: Pálffy János gróf lovasrohama! 17.30: Hajlák Károly heggedül. 18: Babay József elbeszélése. 18.30: Szalonzene. 19.30: Operaház előadás közvetítése. „Gioconda”. Dalmil. Zenedjét szerezte Ponchielli. 20.20: Hírek. 21.15: Hírek, időjárás. 23.15: Cigányzene.

SZERDA, I. 25.

12.10: Christán Lili és Szirmai Reginald énekel. 13.30: Hanglemek. 16.15: Diákféltára. 17: „A mandulák”. 17.30: Gergely László zongorázik. 18: Versek. 18.30: Cigányzene. 19.30: „Aranyvirág”. Daljáték. Irta Martos Ferenc. Zenedjét szerezte Huszka Jenő. 21.40: Hírek. 22: Jazz. 22.40: Operaházi Zenekar

CŠTÖRTÖK, I. 26.

12.10: Színművelő zenekar. 13.30: Cigányzene. 16.15: „Házartási tanácsadó”. 17: „Sertésenyésztési és hizlalási tanfolyam IV. rész: Mangalicacserések expresszhizlaldása”. Gábor Dénes dr. mezőgazdasági szakiskolai igazgató előadása. 17.30: Postászenekar. 18: „A magyar tánc”. 19.30: Operaház előadás közvetítése. „Don Juan”. Dalmil. Zenedjét szerezte Mozart. 21.05: Hírek, időjárás. 23.15: Cigányzene.

PÉNTEK, I. 27.

12.10: Hanglemek. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákféltára. 17: „Télen a fővárosban”. Hanglécok. 17.30: Udo Dammert zongorázik. 18.10: „Ukránia”. 18.35: Cigányzene. 19.45: „Kemény idők éredalai”. 20.20: Hangverseny Zenekar. 20.55: Külföldi negyedóra. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Kamarazene. 23.10: Cigányzene.

SZOMBAT, I. 28.

12.10: Cigányzene. 13.30: Hanglemek. 16.20: Mesék. 17: „Mit üzen a rádió?”. Kékes Irén magyar néptáncok énekel. 18.20: „A felvidéki munkás új kenyeré”. 18.40: Induló. 19.30: Kedvelt hanglemek. 19.50: „Pehelyek”. Színmű. Irta Lagerlöf Zselma. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Jazz. 22.45: Operaházi Zenekar.

Budapest II.

Vasárnap, I. 22. 11.15: Szalonötös. 15: Operatársulatok. 16.35: Cigányzene. 17: Jazz. 18: Zenedűtan. 18.30: Előadás. 19.30: Felolvasás. 20: Hanglemek. 21: Hírek. 21.25: Katonazene. — Hétfő, I. 23. 18.30: Német nyelveléc. 19.10: Felolvasás. 19.15: Hanglemek. 20.30: Beszárkányzenekar. 21: Hírek. — Kedd, I. 24. 17.30: Mezőgazdasági féltára. 18.30: Francia nyelveléc. 19.10: Szalonzene. 20: Elbeszélés. 20.35: Hanglemek. 21: Hírek. — Szerda, I. 25. 18: Cigányzene. 18.30: Olasz nyelveléc. 19.05: Tánccelmez. 20: Műtörténeti előadás. 20.30: Szalonzene. 21: Hírek. 22.05: Időjárás. — Csütörtök, I. 26. 17: Postászenekar. 17.30: Előadás. 18.30: Angol nyelveléc. 19.10: Előadás. 20: Szalonzene. 21: Hírek. 21.20: Hanglemek. 21.50: Időjárás. — Péntek, I. 27. 18.30: Gyorsírás. 19.15: Előadás. 20: Hanglemek. 21: Hírek. — Szombat, I. 28. 17.30: Mezőgazdasági féltára. 19.20: Előadás. 19.50: Szalonzene. 21: Hírek. 21.25: Jazz.

Arany- és ezüstpenzék ára

1939 január hó 18-án... 14 karátos tómorarany granmonként 3 pengő 20 fillér. Színarany kilogrammja 5860 pengő. Szinezüst kilogrammja 100 pengő.

Kiadótulajdonos: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMÉRÉS SZÖVETSÉG... FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

VASÁRNAP, I. 22.

8: Hanglemek. 8.40: Hírek. 9: Görögkatolikus istentisztelet. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Operaház zenekar. 13: „A kincses város”. 14: Hanglemek. 15: „A magyar mezőgazdaság és az országpiac”. Sibelka-Perleberg Arthur dr. miniszteri titkár előadása. 15.45: Cigányzene. 16.30: „Magyar költők a Pálvidékről”. 17: Zenedűtan. 18: „Finnek és magyarok”. 18.30: Szalonzene. 19.05: Hírek. 19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.10: „A Bükki szoban, dalban, muzsikában”. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Téli sport Kassa környékén. 23.45: Jazz.

Minden előfizetőjéül egy új előfizetőt kér a VASÁRNAP